APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE EDITATĂ DE SINDICATUL ÎNVĂȚĂMÂNT NEAMȚ

SERIE NOUĂ, ANUL I, NR. 9
NOIEMBRIE 1999

Civilizaţie, matematică şi reformă

Comparativ cu cele mai vechi civilizaţii în care cunoştinţele despre numere şi figuri geometrice arătau nivelul general de înţelegere şi control al lumii înconjurătoare, astăzi se poate afirma fără nici o rezervă că tehnologia pe care se bazează civilizaţia modernă mereu ascendentă este, în esenţă, o tehnologie matematică.

Recunoscută ca unicul limbaj riguros al oricărei ştiinţe, matematica şi-a extins atât spectrul cercetărilor abstracte fundamentale cât şi cel al aplicaţiilor în cele mai diverse domenii, devenind pentru societăţile avansate ceea ce reprezinta aerul şi hrana pentru viaţă. Astfel, computerele şi supercomputerele care au invadat şi uimit lumea contemporana prin perfomanţele lor, informatica, în general robotica, automatica şi implicaţiile profunde asupra cotidianului reprezinta doar câteva modalitaţi concrete de manifestare a matematicii, caci cultura universala în ansamblu devine din ce în ce mai matematizată. Matematica de azi nu mai este însa o disciplina rigida, dominată de calcule ci o ştiinţă a calitaţii care se autodezvoltă, dar asigură şi dezvoltarea celorlalte ştiinţe, chiar în intimitatea lor, concomitent cu organizarea şi simularea proceselor şi fenomenelor din lumea reală. În acest sens, matematicieni de prestigiu acorda cea mai mare atenţie modelării matematice, studiilor de ordin calitativ şi algoritmilor numerici, canale prin care matematica oferă cu generozitate serviciile sale

Prof. univ. dr. Vasile POSTOLICĂ

(Continuare în pag. 7)

SINDICATELE - UN PARTENER CARE ACUZĂ!

În ziua de 17.11.1999, cele patru confederaţii sindicale C.N.S.R.L. Fratia, Cartel Alfa, B.N.S. şi C.S.D.R. s-au întrunit la sediul Inter-Sind pentru a analiza atitudinea actuală a creşterii şi depăşirii ratei inflaţiei, slăbirii de Guvern, a accentuării şi generalizării corupţiei la toate nivelurile vieţii politice şi administrative, a scăderii nivelului de trai sub limitele suportabilităţii, a eludării în cea mai mare parte a Memorandumului din 21.04.1999, au stabilit următoarele direcţii şi obiective de acţiune sindicală pentru sfârşitul acestui an:

1. Indexarea salariilor pentru perioada septembrie 1998 - noiembrie 1999; majorarea salariilor la 01.01.2000 şi 01.07.2000 cu rata inflaţiei, precum şi a preţurilor la energie produse şi servicii de bază;
2. Înghetarea preţurilor la produsele de bază;
3. Eliminarea corupţiei la nivelul societăţii româneşti, cu trimitere specială la transparenţa procesului de privatizare;
4. Realizarea integrală a prevederilor Memorandumului din 21.04.1999;
5. Demiterea Guvernului dacă acesta nu va demara un proces rapid

Profesor Ştefan CORNEANU
Secretar executiv al S.L.I. Neamţ

(Continuare în pag. 2)

A AVEA SAU A NU AVEA VOCAŢIE

Cu puţină vreme în urmă, prezent la o adunare culturală adăpostită de Biblioteca Judeţeană, priveam grupul de eleve normaliste din ultima clasă a Liceului "Gheorghe Asachi", tinere superbe, parca recrutate dintr-o şcoală pentru manechine, ale marilor case de modă, inteligente şi talentate, viitoare învăţătoare peste câteva luni în satele judeţului Neamţ. Tema de dezbatere era, cum se poarta de o vreme, "reforma". Atent la elanurile celor din generaţia mijlocie, prudent, dar nu sceptic, am îndraznit a lua cuvântul pentru a le prezenta un "caz", caci şi analizele de caz sunt la moda.

Iata, pe scurt, faptele: între anii 1900 şi 1930, în doua sate ale Neamţului, au facut apostolat, acesta era termenul, doi foşti colegi de la prestigioasa Şcoala Normala "Vasile Lupu" din Iaşi, amândoi cu calificative foarte bune. Rezultatul statistic, dupa treizeci de ani: unul dintre ei, dupa ce a construit o şcoala noua, utilata cu tot ce era necesar pentru o instituţie rurala, a lansat spre treptele superioare de învaţământ zeci de copii, cei mai mulţi devenind învaţători, dar şi doi profesori universitari, militari, economişti etc. În sat, a înfiinţat o cooperativa viabila; a introdus gustul pentru pomicultură şi albinarit, pentru agricultura moderna. Era un fel de "popa Tanda", dar cu efecte excepţionale în toate planurile. Un "apostol" în sensul ideologiei haretiene şi, să nu uit, un erou al primului război mondial, comandant de companie în celebrul regiment de la Mărăşeşti "32 Mircea Voda". Celălalt, într-un sat ceva mai departat de oraş, s-a căpătuit cât de cât, a reuşit sa trimită un copil la şcoli înalte şi acela a devenit inginer silvic... şi cam atât. Nici fiul sau şi nici măcar feciorul moşierului, cu grădiniţa facuta la Paris, nu au trecut de gimnaziu. Iar satul... Case acoperite cu stuf, ograzi pustii şi saracie lucie! De ce oare, doi dascăli, ieşiţi din aceeaşi şcoala şi muncind în aceeaşi epocă, au obţinut rezultate diametral opuse??? Mi se va spune ca distanţa până la oraş şi mentalitatea locală au fost precumpanitoare. Eroare! Precumpănitor a fost talentul. Unul avea vocaţie, celălalt nu. Iar vocaţia nu se învaţă. Cu ea te naşti sau nu...

Revenind la normaliste, mă întrebam daca în şcolile uceniciei lor vor avea calculatoare, aparate video şi altă tehnica de ultimă ora şi ce vor face în faţa unor copii care acasa nu au biblioteca, ai caror parinţi, stricaţi de imoralitatea vieţii în ceapa, nu au nici o relaţie cu cartea şi cultura decât înjurăturile savante sau scabroase. Câte vor rezista, deşi sunt fiice de ţarani, şi câte vor fugi înspaimântate? Dintre cele care vor evada, câte vor face studii superioare şi câte cor deveni cetăţene ale Australiei, Canadei sau Noii Zeelande? Cele ramase, schimbând pantofii cu cizmele de cauciuc, vor realiza minuni, precum învaţatorul pomenit mai sus? Ori se vor ţaraniza, uitând visele din şcoală? Am un mare respect pentru ţarani, oameni modeşti, care nu-şi pun semnatura pe bobul de grâu; dar, pentru numele lui Dumnezeu, în anul 2000 nu mai avem nevoie de ţarani cu plavani la jug, analfabeţi şi mari amatori de trascau! Daca nu vrem sa rămânem nişte veşnici condamnaţi, ne trebuie alt sat, un alt soi de oameni: ţarani cu diploma, adica fermieri, care sa poata sta în rând cu agricultorul german, cu cel francez... Iar pentru asta, dincolo de o noua orientare a politicii Statului faţă de agricultura, cea din prezent fiind falimentara şi imbecila, ne trebuie adevăraţi învaţatori, "apostolii" ai modernităţii, ca nişte trimişi ai lui Dumnezeu spre a trezi la o noua viaţa satul, adormit în practici de tip moromeţian, condamnat la pieire prin lipsa de eficienţa economica. Eficientizarea vine mai întâi prin şcoala. Grea sarcina pentru fragilele domnişoare de la biblioteca judeţeana, normalistele de azi, poate şomerele de peste câteva luni.

Repet: sunt gânduri ale unui ins prudent, nu pesimist, unul care se socoate motivat de faptul ca înaintaşii săi, patru generaţii, au fost învaţatori de ţară. Şi care crede ca nu este alta mai nobilă şi mai de raspundere misiune decât aceea de dascăl. De aceea i s-a spus "apostol", şi nu în derâdere, ci în cel mai serios chip. Avem nevoie de o noua generaţie de apostoli, care sa zgâltâie şi să trezeasca neamul acesta de ţarani (de la sate şi oraşe) spre luminile mileniului ce vine!

Mihai MANCAŞ

Apostolii şi apostolatul

ŞCOALA ŞI "CARACUDA"

La mijlocul veacului trecut, la festinul intelectual de la Junimea, lua parte şi "Caracuda", "acei care nu aveau nici o însemnătate literară (...) şi care se multumeau să râdă de glumele celorlalţi", mărturiseşte George Panu în **Amintiri de la Junimea din Iaşi**.

Tot astfel, astăzi, pe lângă fierberea spirituală din viaţa şcolii, există şi voci narcisiste specializate în contraargumente: sunt împătimiţii polemişti care nu-l suporta pe "da" fără "nu", pe "bine" fără "rău", pe "mare" fără "mititei"... pe "cai" fără câini"... (neocaracuda?).

Ar fi acesta un semn de superioritate spirituală, să poţi vedea unitatea antinomiilor - ca în culturile arhaice, ar spune Mircea

Profesor, Adriana-Zâna IONIŢĂ
Liceul Teoretic "Calistrat Hogaş" Piatra Neamţ

(Continuare în pag. 7)

SINDICATELE- UN PARTENER CARE ACUZĂ!

(Urmare din pag. 1)

de negociere şi rezolvare a revendicărilor sindicale.

Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifica Neamţ s-a întrunit în şedinţa Consiliului Judeţean în ziua de 19.11.1999 pentru a analiza şi decide asupra modalităţilor de acţiune şi protest în perioada imediat următoare.

Informăm pe aceasta cale pe toţi colegii noştri sindicalişti sau nesindicalişti că după aproape patru luni, Comisia Paritară Judeţeană a reuşit după foarte multe încercări sa-şi reia activitatea, vineri 22 octombrie 1999.

Nu vom încerca sa analizam cauzele ce au condus la aceasta sincopa în munca unei comisii ce funcţiona destul de bine, de asemenea nu vom cauta nici vinovaţi carora sa le cada capetele, vrem însa sa aducem la cunoştinţa, tuturor colegilor noştri, ca reluarea dezbaterilor în Comisia Paritara a celor mai importante probleme ale şcolii nemţene s-a facut într-o atmosfera deosebit de bataioasa, dominata totuşi de decenţa şi spirit conciliant, ambele parţi convenind în final asupra unor masuri şi soluţii ce vor duce la rezolvarea mai rapida şi mai eficace a problemelor ivite.

Ordinea de zi a fost suficient de încarcata la propunerea parţii sindicale:

Observaţii şi propuneri privind activitatea Comisiei Paritare:

- Analiza modului de desfaşurare a mişcarii cadrelor şi a evaluarii candidaţilor pentru ocuparea funcţiilor de director şi director adjunct;

- Situaţia bugetului învaţământului pe luna în curs şi pâna la sfârşitul anului financiar în coroborare cu Protocolul încheiat la sfârşitul lunii iunie cu Guvernul, de sindicate;

- Accentuarea gradului de instabilitate şi risc pentru multe şcoli din mediul rural şi urban în condiţiile neefectuarii reparaţiilor capitale şi curente, a consolidarii şcolilor şi a grupurilor sanitare;

- Analiza situaţiei financiare a revistei APOSTOLUL şi găsirea unor modalităţi legate de finanţare şi sponsorizare pe viitor;

- Reglementarea unitara a aplicarii sporurilor de rural pentru toate unităţile şcolare din judeţ, a sporului de navetă şi a plaţii orelor de educaţie tehnologica în gimnaziu pentru cadrele calificate şi necalificate;

- Modul de soluţionare a unor plângeri şi sesizări privind prelungirea titularizării pe catedra peste limita pensionarii la vârsta.

Probleme multe şi foarte grele, care au generat confruntări aprinse, fără descărcări tensionate necontrolate. S-au schimbat, ca în ring, lovituri dure, dar deschise şi drepte.

S-a recunoscut că vina amânării şedinţelor Comisiei Paritare aparţine Inspectoratului Şcolar, dar că, în aceasta perioadă, la toate activităţile desfaşurate conform calendarului Inspectoratului Şcolar de evaluare a directorilor, pretransferari, transferări, desfaşurari de concursuri pentru ocuparea catedrelor vacante şi pentru angajarea suplinitorilor, reprezentanţii sindicatului au fost prezenţi şi au contribuit activ la respectarea legilor şi a reglementarilor legale.

Diferenţele privind sporurile de rural, precum şi procentele stabilite, urmeaza a fi soluţionate pe baza soluţiilor ce vor fi găsite în urma demersurilor şi clarificarilor solicitate M.E.N. de către Inspectoratul Şcolar Neamţ prin adrese scrise.

S-a convenit, de asemenea, asupra unui singur mod unitar de efectuare a plaţii chenzinelor şi lichidarilor salariale lunare, fără nici o excepţie, pentru a nu se mai genera discuţii între diversele centre bugetare şi salariaţii din

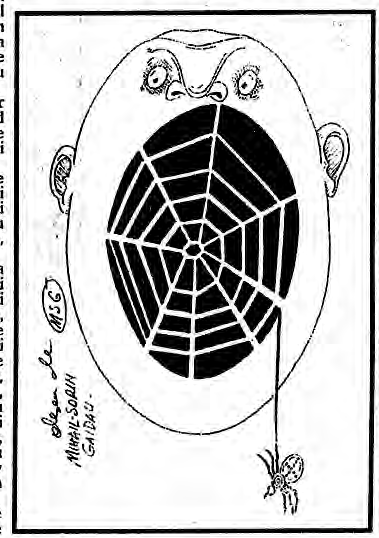

învaţământ.

Mişcarile de cadre, şi pentru titulari şi pentru suplinitori, au respectat calendarul desfaşurarii şi normele legale stabilite, plângerile şi sesizarile fiind în numar restrâns şi generate de multe ori de stari subiective nefondate, insuficient argumentate.

O problema mai spinoasa şi sensibila a constituit-o abordarea prin Consiliul de Administraţie a Inspectoratul Şcolar a prelungirilor de catedra peste limita pensionarii numai anumitor solicitanţi, alţii, deşi cu merite deosebite, ramânând pe dinafara.

În acest sens precizam de la început poziţia Sindicatului Învaţământ care, prin Protocolul încheiat în Comisia Paritară cu Inspectoratul Şcolar Neamţ din iunie 1999, a stabilit, în conformitate cu prevederile Legii Statutului Personalului Didactic şi a Contractului de Munca, fără excepţie, acordarea prelungirii titularizării pe catedra datorită unui plus de cadre calificate în judeţ la învaţământul preşcolar, primar, gimnazial şi liceal la majoritatea obiectelor.

Împotriva acestei hotărâri comune, care devine Adendă la Contractul Colectiv şi, deci, Lege a parţilor, Consiliul de Administraţie, organ ce aplica Legea şi nu o încalca, a încalcat unilateral aceasta hotarâre şi, ca urmare, pe baza analizei facute în aceasta ultima şedinţa a Comisiei Paritare, s-a hotarât anularea deciziei Consiliului de Administraţie şi retragerea prelungirii titularizarii pe catedre a celor în cauza, masura ce va fi dusa la îndeplinire de serviciul cadre al Inspectoratului Şcolar.

O alta problema, cea mai spinoasă, dezbatuta, a fost cea legata de salarizare, bugetul alocat pentru ultimul trimestru al acestui an fiind, pentru lunile noiembrie şi decembrie, zero.

Situaţia extrem de critica a salarizarii din învaţământ este cunoscuta, de aceea vom evidenţia doar câteva elemente mai puţin transparente. Prin bugetul repartizat învaţământului în acest an şi prin rectificarea Legii Bugetului, fondurile alocate se opresc, prin valoarea lor, la acoperirea lunii octombrie. Pentru lunile noiembrie şi decembrie nu exista nici un ban pentru finanţarea cheltuielilor de personal.

Despre anumite restanţe ce decurg prin aplicarea Legii 154 nici nu poate fi vorba, amânari şi amânari, altceva nimic, împotriva tuturor încercarilor de dialog şi negocieri între sindicate şi Guvern.

Rata inflaţiei, în momentul de faţa, recunoscuta oficial, faţă de decembrie anul trecut este de 38,5% în timp ce salariile au îngheţat la nivelul lunii iulie 1998, fara nici un fel de indexari sau actualizari ale bazei grilei de salarizare; n-au fost onorate diferenţele la Legea 154, iar cel de-al 13-lea salariu anulat abuziv printr-o Ordonanţă Guvernamentala.

Nivelul de trai al populaţiei este în cădere libera şi, corelat cu ultimele masuri privind plata energiei termice, este sigur ca aceasta iarna, deşi geroasa, va deveni foarte fierbinte prin nemulţumirile şi revolta tuturor categoriilor de salariaţi.

Recunoaştem ca, în activitatea sindicala, la orice nivel mai sunt şi ezitari, mai sunt şi erori de orientare, de modalitaţi de acţiune, de popularizare şi mobilizare. Cea mai grava din acestea este, desigur, acceptarea grilei de salarizare pe baza valorii leului şi acceptarea Ordonanţei Guvernamentale privind înghetarea salariilor.

În acest an avem creşteri salariale care, în timp ce rata inflaţiei va depaşi, la sfârşitul anului, 50%, ceea ce va duce la o scadere a nivelului de trai cu 25% faţa de aceeaşi perioada a anului trecut.

În aceste condiţii, obiectivele esenţiale ale mişcarii sindicale vor fi îndreptate spre înghetarea preţurilor pe o perioada de cel puţin 6 luni şi aducerea salariilor, prin indexare, la nivelul cotei inflaţiei.

Prevedem astfel un sfârşit de an fierbinte, cu mitinguri, marşuri de protest şi pichetari, mergând pâna la demiterea Guvernului şi alegeri anticipate.

Pre-electorală

Pe un fond de dezamăgire continuă în ceea ce priveşte evoluţia noastra politica şi economică am început să fabulez. Solidar cu ţara - nu-mi luaţi aceasta afirmaţie ca o declaraţie patriotardă - mă simt umilit şi jignit pentru mizeria materială şi morală în care ne bălăcărim, mă simt umilit şi jignit pentru notele proaste (cele mai proaste) pe care le primim de la niste foruri internaţionale, mă simt strivit - în acest stadiu pre-electoral - de lipsă unei alternative valabile în susţinerea unei formaţii politice capabile să argumenteze naşterea unei societaţi democratice autentice. Alunecarea noastră în derizoriu a căpătat aspectul unui tobogan continuu.

.....

Aflu ca Sybille Sheppard şi Waren Beatty candidează sau intenţioneaza sa candideze pentru posturi politice importante. Vedetele intens mediatizate din televiziune şi cinematografie s-au apucat de politica.

De ce sa ne mire? Preşedintele Statelor Unite din anii '80 n-a fost Ronald Reagan? În ceea ce priveşte eficienţa lui Ronnie în cele doua legislaturi parerile sunt controversate. Cert este ca "reiganismul" a facut epoca şi ca acum nimanui nu i se pare curios ca un actor sa conduca o ţara. Este drept ca între arta şi politica sunt atâtea diferenţe între direcţie şi sens, atâtea diferenţe între "imediat" şi "perspectiva", atâtea diferenţe de structura psiho-fizica ale actanţilor, încât, simpla alaturare "om politic - om de arta" îţi trezeşte ideea de incompatibilitate.

Dar pe de alta parte stau şi ma gândesc: cine la ora actuala este omul cel mai cunoscut de la noi din ţara, cel mai simpatizat şi care se pricepe la atâtea lucruri? Florin Calinescu.

Nu va grabiţi sa râdeţi. Cine nu a auzit de "Chestiunea zilei"? Nu de formula veche ci de cea **nouă** în care oameni deosebit de importanţi din viaţa noastra sociala şi politica s-au prezentat docili la o seara de întrebari şi raspunsuri crezând ca-şi vor face propaganda. Până şi invitaţii foarte inteligenţi şi dotaţi cu umor au participat la "Chestiunea zilei" pe post de perdanţi. Pentru ca una e sa conduci jocul şi alta e sa **participi la el**. Iar Florin Calinescu are îndubitabil poziţia avantajoasa a conducatorului de joc. Florin Calinescu este Preşedintele unei instanţe sui generis care ne judeca viaţa.

Tot ce se întâmpla pe scena este în avantajul actorului:

- Biroul oval - eram sa spun donjonul medieval - de unde Florin Calinescu îşi trimite sageţile critice nu poate fi comparat cu locul ingrat oferit invitatului care este obligat sa stea din profil daca nu vrea sa arunce vorbele peste umar.

- Lista copioasa de întrebari jenante ce ating uneori zone intime, alcatuita de o echipa laborioasa dar superficiala.

- Limbajul neglijent al conducatorului de joc care coboara ştacheta discuţiei la o bârfă ce se doreşte amuzanta.

- Lipsa unui "esprit de finesse" care vaduveşte umorul de politeţe.

- "aaă"-urile repetate, deloc actoriceşti, care subliniaza saracia de cuvinte.

- Sublinierile muzicale ale formaţiei orchestrale cu rolul de "aici se râde" sau de "i-a zis-o!".

- Unele reacţii ale publicului care jubileaza la impertinenţe.

Nu mă îndoiesc că o candidatura a umoristului la cea mai înalta investitura s-ar bucura de sufragiile cele mai mari ale electoratului.

Un zvon de ultima ora - şi la noi zvonurile se confirma - da ca sigură candidatura lui Florin Calinescu.

Apuc sa o vad şi pe asta?

Eduard COVALI

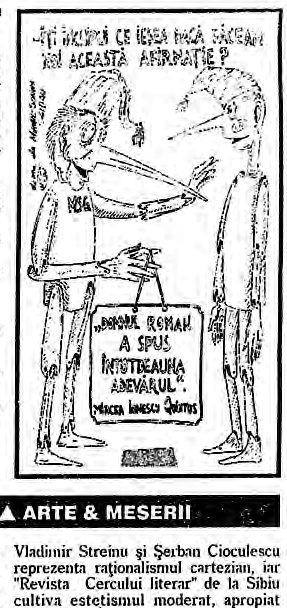

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Revista presei literare

Prestigioasa revista de cultura "Secolul XX", din care, de-a lungul anilor, mulţi intelectuali români şi-au format o adevărată biblioteca de literatura universala - aceasta fiind poate cea mai "occidentală" revista din România aparută fără întrerupere în perioada comunista - ne anunţa ca, începînd din anul viitor, se va numi "Secolul XXI" - Deşi secolul urmator nu începe în anul 2000 ci în 2001, revista anticipează viitorul, aşa cum a facut-o cu profesionalism în cei peste 30 de ani de apariţie.

■ La o ancheta iniţiata de revista Vatra" de la Tirgu Mureş, la care participa scriitori români cu raspunsuri la întrebarea "Ce ştiţi despre literatura maghiara?", majoritatea celor intervievaţi au raspuns negativ. Cei mai mulţi dintre ei recunosc cu jena ca nu cunosc nimic despre literatura confraţilor lor minoritari - Din păcate, vina nu aparţine scriitorilor, ci ţine de o izolare grava pe care administraţia culturala românească din ultimii ani o gireaza. "Prin această politică, România riscă o izolare la fel de periculoasă ca cea din vremea comunismului" - apreciază prozatorul Cătalin Ţîrlea, redactorul şef al revistei "Contemporanul".

■ În "Discobolul", revistă literara care apare la Alba Iulia, criticul literar Nicolae Manolescu acorda un interviu redactorului şef, poetul Aurel Pantea. Subiectul discuţiei este deosebit de actual şi incitant, postmodernismul. "Postmoderniştii pariaza pe caderea în desuetudine a oricarui canon - spune criticul -, dar aşa ceva nu e cu putinţa. Primii interesaţi sa existe un canon s-ar cuveni sa fie postmoderniştii înşişi: atita vreme cît se revendica de la o sensibilitate comuna şi vor sa o impună, ei au nevoie de canon" - conchide Nicolae Manolescu.

■ Ultimele doua numere ale revistei "Adevarul literar şi artistic" publica, sub semnaturile a doi istorici de prestigiu, Gh. Buzatu şi Mircea Chiriţoiu, pagini zguduitoare din epoca stalinista, 1949 - 1953. Sînt redate documente din arhiva CC al PCR din acea perioada, din care aflam cum erau organizate festivităţile de preamărire a lui Stalin de catre eşaloanele superioare de partid şi stat din RPR. Dintr-un "Raport de informare politica", elaborat de Direcţia Superioara Politica din MFA ale RPR - în fapt, un denunţ ordinar - reiese ca, în zilele morţii lui Stalin, acelor cadre ale armatei care nu reacţionau cum se cuvenea la aflarea veştii, li se întocmeau imediat dosare de cercetare, dosare care erau înaintate "organelor contrainformative" din armata - Evident, acestea ajungeau în final la Procuratura militara, iar personajele lor după zabrele.

■ Deosebit de interesant este epistolarul pe care poetul Geo Dumitrescu l-a încredinţat revistei "Steaua" de la Cluj. Din acesta transpare dogmatismul feroce al epocii din anii '50 cînd poetul, alaturi de Baconski, Miron Radu Paraschivescu, Aurel Rau, Ioanichie Olteanu practicau literatura ca meserie şi ca mijloc de existenţă cu un entuziasm tonic. Din acelaşi numar al revistei remarcam un foarte dinamic dialog despre poezie la care participa poeţii clujeni Ion Mureşan, Adrian Popescu şi Ruxandra Cesereanu.

■ În revista "Convorbiri literare" din octombrie, istoricul literar Nae Antonescu scoate în evidenţa faptul ca astazi publicaţiile literare sînt "cel puţin cu un semiton" mai jos decît cele din perioada interbelica. În acea perioada, precizeaza autorul, liberalii cultivau "Viaţa Românească", naţionaliştii pe cea a "Gîndirii", "Sburatorul" devenise mentorul modernităţii, revista "Kalend" condusa de Vladimir Streinu şi Şerban Cioculescu reprezenta raţionalismul cartezian, iar "Revista Cercului literar" de la Sibiu cultiva estetismul moderat, apropiat idealului filosofic - Se pare ca istoricul literar Nae Antonescu nu greşeşte de loc atunci cînd face aceasta afirmaţie. În prezent exista o oarecare "uniformizare" a revistelor culturale. Singurul lucru care le deosebeşte este faptul ca unele sînt scrise mai bine, iar altele mai prost.

■ Ultimul numar al revistei "Cronica" de la Iaşi, care ne-a parvenit prin bunavoinţa redactorului ei şef, poetul Valeriu Stancu, gazduieşte o recenzie la eşecul criticului literar Cristian Livescu ("Întîiul Eminescu"), sub semnatura lui Ionel Savitescu. "Daca proba de exegeza a oricarui critic roman o constituie interpretarea operei eminesciene - apreciaza autorul -, putem afirma ca dl. Cristian Livescu se achita merituos de aceasta sarcina. Cercetarile viitoare despre inceputurile poetice ale lui Eminescu nu vor putea neglija aceasta lucrare de referinţă".

OCHELARIST

UN PORTRET PENTRU ETERNITATE

A cea de a patra carte* (a concitadinei noastre Utta Siegrid König, după cum aflăm din sumarele date bibliografice inserate discret pe manşeta copertei) adună la un loc patruzeci şi opt de sonete, în care îşi revarsa cu o sensibilitate aparte, dublată de un rafinament inedit, preaplinul sentimentelor adunate de-a lungul anilor pentru cel pe care îl numeşte în motto-ul cărţii IOAN şi căruia i se adresează, parafrazându-l pe Lucian Blaga, cu două versuri desprinse din **Sonetul XL**: "...m-am dedat/iubirii cu-al tău nume/Să aflu-n ne-mplinire împlinirea cum e."

De la primul sonet, autoarea ţine să avertizeze cititorul că nu scrie pentru nemurire ("N-am fost zidită pentru nemurire") şi nici nu aşteaptă încununarea cu lauri ("Şi-n ultim vis nu-s frunzele de laur."), mărturie în sprijinul acestor afirmaţii stând şi debutul amânat mulţi ani de o exigenţă prea severă faţă de propriile versuri.

Citite atent şi pe-ndelete, dar şi cu sufletul deschis, sonetele, cu foarte mici excepţii, au menirea de a alcătui un portret sacru al iubitului, prezentat în multiple ipostaze, dar şi o modalitate a autoarei de a se elibera de povara amintirilor "din pânza cu ^Aduceri aminte^" (VI) care se năpustesc" asupra sa "despotic", amintiri ce o însoţesc în toate anotimpurile, în toate momentele zilei şi ale nopţii, ca adevărate "fantome" ce o răscolesc, dar îi fac şi bine.

În fiecare sonet, descoperim adăugate aproape obsesiv, dar cu o sensibilitate deosebită, noi tuşe acelui portret, acelui vis cu ochi albaştri - muza inspiratoare a acestor bijuterii cu formă fixă. Iată câteva frânturi: "...ochirea la letală,/Ce-mi suferă cu albastru-i de petala..." (V); "Pe geam, în zori, bătute flori de gheaţă/Un chip cu ochi albaştri îmi răsfaţa." (XII); "Privirile-mi ridic să prind faptura/.../Din cât de-albastra-i e căutătura." (XV); "Dar gândul contura în aspiraţii/Albastrele-ţi, înstrăinate graţii" (XVI); "Un dor proscris (...)/Urzit cândva de o privire-albastră." (XVIII); "Şi tot mă pot încrede-n ochii tăi cuminţi,/Albaştri, cum apar pe bolţile cu sfinţi." (XLI) ş.a.

Fiinţa iubită - în sonetele adunate în această carte, cu acest titlu cu multiple semnificaţii - este prezentată în diverse ipostaze. Este "izvor de visare", "nălucă vie", "sfielnică icoană". Cititorul este avertizat că acestea alcătuiesc un "şir flămând de clipe-nchipuite". Iubita recunoaşte, mai întâi, că apropierea lui, a fiinţei iubite, o înfioară ("Şi-i lacom tot ce-alearga prin artere"), apoi îşi dă seama că ei doi nu se potrivesc ("în lume suntem nepereche") şi, totuşi, îi propune să trăiască împreună clipe de totală iubire departe de această lume: "Ca-n pulberi să plutim uniţi din lume." (V). O dată el este prezenţa pe care o simte în preajmă, uneori este "mângâiere surghiunită", altă dată este "corsarul nevăzutelor corăbii", iar alteori se îndoieşte chiar de întâlnirea lor: "Sub ce temei, sub care pom sau floare,/Ne-am fi-ntâlnit noi doi vreodată oare?" (XXIII). Mai mult, ea nu ezită să-i reproşeze neparticiparea la înnoirea naturii: "Presimţi în aer cicluri rituale/Supuse şoaptei verdelui oracol./Dar tu dorit iubirii mele faur,/Înşeli amurgul ploilor de aur." (XVII).

Nu are nici un fel de reţinere în a-şi exprima cu sinceritate sentimentele ce le nutreşte faţă de fiinţa iubită necondiţionat, conştientă fiind că "a iubi" este sinonim cu "a înrobi", motivând: "...TU e singurul pronume/Ce-n mine-un cânt descântă-n bobi de rouă./E dulce suferinţă fără nume/Ce dorul nu-mi împarte pe din două./E jocul unic, firav prin cuvinte,/Ce cu-nţelesu-i intim nu mă minte." (XXXI). Nu se sfieşte nici să afirme că în tot ceea ce o înconjoară nu vede decât posibilitatea de a reduce în prezent imaginea tulburătoarelor clipe petrecute în doi. Până şi în jocul de şah se vrea a fi "regina ta cea albă" care nu-şi poate apăra piesele de "atingerile" jucătorului ce este tot el: "Şi cum să-mi apăr piesele de tine?/Că, de le-atingi, mă simt nespus de bine." Apelează la orice mijloc, inclusiv la sonet, pentru a-şi apropia imaginea iubitului care pentru ea este esenţa vieţii: "sonetul

pentru tine în oglindă./Din ce reflecta mi se-ncheagă viaţa/Şi-a ta simţire-i tot ce-ar vrea s-aprindă." (XXXVII). Iubitul nu poate lipsi nici din splendidul **Sonet XXXIII** dedicat anotimpului ce sugerează cu subtilitate toamna vârstei umane, şi îl găseşte vinovat de faptul că ea nu-l poate uita: "S-adună-n crengi moneda aurie.../De-şi schimbă-un numismat în grabă cultul/Metalul sun-a cânt în visteria/Şi-atâta spirit numără trecutul.../Într-un răstimp răsar pe-asfalturi ude/Copacii răsturnaţi din certitudini./Striveşti apusuri pe sub paşi oriunde/Şi-auzi chemări din stranii solitudini./Sunt gânduri coapte-n foc de crizanteme/Ce mai păstrează fast de-aniversare,/Deşi tăcute cad din vreme-n vreme/Petale galbene de întristare.../Ne-nduplecat iubit, îţi aflu vină/De-s încă vii imagini pe retină." (XXXIII). De peste tot "neaşteptată imaginea învie" şi o însoţeşte peste tot. Nu poate scăpa de ea, dar nici nu doreşte acest lucru. Recunoaşte fără şovăială: "Năucă să răvnesc al tău tezaur". Uneori, iubirea de care nu se poate despărţi este trăită şi în vis: "De visul meu de-a purure sunt orbită/În el, de tine, nu mă simt lipsită." (XXVII). Alteori, visează în faţa oglinzii cu ochii deschişi: "Murind şi renăscând nesăbuite/Blesteme, dor, iubire şi balsamuri,/Euri în timp nestăpânite.//Apar statornic, se întorc de unde?/Că-mi este mereu în ale-oglinzii unde." (XXVIII). Chiar dacă este convinsă "că toate-s în afară", ea nu renunţă la pasiunea pentru iubirea cea cu ochi albaştri: "Şi tot mă pot încrede-n ochii tăi cuminţi,/Albaştri, cum apar în bolţile cu sfinţi." (XLI). Dorinţa ce o stăpâneşte este să-şi poată "...prin lut, prin foc, prin geruri,/Năltând iubirea la senina-ţi pace//Că nu-i nimic mai pur decât dorinţa/Ce ia fiinţă renegând fiinţa." (XLII).

Ca o recompensă a durerilor şi dorurilor pe care i le-a pricinuit iubitul, are sentimentul că a reuşit să-l prindă pe acesta, ca pe un captiv, în rimele sale: "Dureri şi doruri nu-s decât ispite,/Cât eşti captiv în rime-nchipuite." Şi totuşi, spre finalul cărţii, descoperă că el este cel care i-a adus aminte: "Că e o umbră-n urma unei morţi,//Că picură din lacrimă păcatul./Zadarnic rod al apei fără unde,/Că nu-i la orizont nicicând uscatul/Ce spirit cu existenţa să confunde,//Că m-am dedat iubirii cu-al tu nume/Să aflu-n ne-mplinire împlinirea cum e." (XL).

Iubita ar fi dispusă, se pare, să accepte ca el să fie "al alteia", dacă astfel ar avea "vreo scăpare" din chinurile amintirilor trecute: "Al alteia de-ai fi am vreo scăpare/Sau rana sângerează din călcâi?//Cât muşti din jumătatea altui măr/E dulce şi opritul adevăr?" (XLVIII). Dar imediat, în sonetul de pe pagina următoare, se mărturiseşte: "Pe unde calc, răsar fantome-ntruna/Cu-ai voştri paşi în înţelegeri mute", precizând că această "întâmplare" nu o mai poate transforma în vers şi recunoaşte că "asta Will redat-a mult mai bine". Simţim cum iubita este supărată dar se abţine să-şi explice indignarea; această stare nu ţine mult, doar atât cât întoarcem pagina pentru că Utta Siegrid König aşterne, pe ultima filă a cărţii şi peste urmele paşilor celor doi din sonetul precedent, albul imaculat al zăpezii, iar ea se întoarce "trist şi blând la viaţă", dar purtând mereu vie imaginea sacră a celui iubit cu patimă, dar nu pătimaş: "Şi cât de drag mi-e fulgul de zăpadă/Când ochi şi gând îmi lasă să te vadă..." (XLIV).

Ajunşi cu lectura la sfârşitul acestei cărţi de poezie încărcată de o sensibilitate tulburătoare, rămânem pentru mult timp cu reverberaţiile unui sfâşietor zbucium sufletesc al autoarei, dar şi al cititorului care a cunoscut în profunzime efectele celui mai nobil sentiment uman - iubirea. Ea acceptă trecutul aşa cum a fost, fără a se resemna, însă retrăieşte plenar

plăcerea amintirilor. Am putea spune fără să exagerăm că în sonetele din acest volum, ca şi la Vasile Voiculescu, descoperim "un amor condamnat", căruia i se ridică o statuie în materialul dur al sonetului, chiar dacă, pe ici pe colo, au mai rămas unele asperităţi neşlefuite.

Considerăm demne de remarcat, chiar şi în treacăt, construcţiile gnomice profunde, de felul: "Tinereţea nu-i decât un vis bătrân"; "Că-n orice mâine nu-i decât un ieri", în ciuda faptului că descoperim şi unele alcătuiri parcă desprinse din Alecsandri ("Mi-arunc privirea dup-un pumn de stele/Ca să cultiv pe boltă albăstrele"), sau care amintesc de Eminescu ("Cu primăveri ce-au fost venit cu tine"), alături de ineditele. "verbele simţirii", "pasul gând", "mângâiere surghiunită" ş.a.

Dar cele câteva scăpări - fie ele şi de prozodie - nu pot diminua valoarea întregului care este această carte de sonete, prezentată şi într-o ţinută grafică de excepţie, care confirmă menţiunea **ediţie bibliofilă**, încât închei cu zisele cronicarului: "Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!" şi adaug: Bucura-se-va cel ce o va citi!

A consemnat
Constantin TOMŞA

* Utta Siegrid König, Veşnica efemeridă - sonete, Casa de Editură "Panteon", Piatra Neamţ, 1999

LAUREAŢI ÎN FRANŢA

Interviu realizat cu profesoara Maria Panţiru, de la Grupul Şcolar "Gheorghe Cartianu" din Piatra Neamţ

Rep.: Am aflat că de curând v-aţi întors din Franţa unde, în calitatea dumneavoastră de responsabil al Comisiei Judeţene de Înfrăţire Şcolară, aţi participat la o amplă manifestare internaţională. Despre ce este vorba?

Maria Panţiru: Mai întâi trebuie să vă spun că în provincia Champagne Ardenne din Franţa, provincie înfrăţită cu judeţul Neamţ, Association des Poetes & Ecrivaine Champenois (APECh) şi Art Collegium International organizează, în fiecare an, un concurs de creaţie literară şi, respectiv, de desene ale copiilor, cu participare internaţională. Sub îndrumarea doamnei profesoare Alina Pamfil, inspector la Inspectoratul Şcolar al Judeţului Neamţ, la aceste concursuri, de mai mulţi ani, participă şi elevi din judeţul nostru. În acest an, au participat cu lucrări, în jur de 300 de elevi din Belgia, Brukina Fasso, Croaţia, Germania, Moldova, România şi Rusia. La sfârşitul lunii octombrie şi începutul lunii noiembrie au avut loc festivităţile de decernare a premiilor pentru secţiunea străină, eveniment la care am fost invitată şi eu în calitate de reprezentant al judeţului Neamţ.

Rep.: În afară de elevii din judeţul Neamţ, de cine a mai fost reprezentată România la acest concurs?

M.P.: România a avut o participare deosebită. Amintesc doar câteva localităţi: Bucureşti, Iaşi, Alexandria.

Rep.: Cum au fost apreciate lucrările reprezentanţilor judeţului nostru?

M.P.: La concursul literar ce a avut ca temă "Povestire cu subiect din secolul al XXI-lea", din cele opt premii atribuite elevilor din România, patru au fost obţinute de elevi din judeţul Neamţ: "Tunelul timpului" de Cezar Florescu (Liceul din Borca), "Tristeţe" de Brânduşa Ioniţă (Şcoala Generala nr.26, Piatra Neamţ), "O istorie fantastica" de Gianina Curelariu (Grupul Şcolar "Gheorghe Cartianu" din Piatra Neamţ) şi "Ultimul om" de Andrei Petrica Burlacu (Liceul Economic, Piatra Neamţ).

La concursul de desene, juriul a avut de ales din şapte sute de lucrări, din patruzeci şi trei de unităţi şcolare, din cele şapte ţări participante. Judeţul Neamţ a participat cu peste o suta de lucrări din treisprezece şcoli generale şi licee. Marele premiu acordat de Consiliul General al Marnei a revenit elevei Gina Pintilie de la Liceul de Arta din Piatra Neamţ, iar două medalii de aur, şapte medalii de argint şi douăsprezece de bronz au fost acordate lucrarilor elevilor din Piatra Neamţ, Roman, Borca, Grinţieş.

Rep.: Este firesc, în urma unui astfel de concurs, suntem curioşi să aflăm cum au fost şi vor fi recompensaţi laureaţii...

M.P.: Câştigatorilor li s-au acordat diplome, medalii şi carţi. Lucrarile literare premiate au fost publicate într-o culegere editată de APECh. Desenele premiate fac parte dintr-o expoziţie ce va fi itinerata în toate oraşele din care au provenit laureaţii. În aprilie 2000, reprezentanţi de la Art Collegium International vor veni la Piatra Neamţ pentru a înmâna medaliile laureaţilor din judeţul nostru şi să vernisez expoziţia de care va vorbeam anterior. Eu cred ca un asemenea mod de recompensare nu-i puţin lucru.

Rep.: Din câte ştiu, elevii din judeţul nostru nu sunt prezenţi pentru prima oară la această manifestare şi bănuiesc...

M.P.: Elevii din judeţul nostru au participat anul acesta pentru a treia oara la aceste concursuri. Ediţia din anul 2000 (ultimul an al mileniului trei) va fi organizata, în colaborare, de catre APECh şi AIFIL (Amitiés Internationales et Francophonie Littéraire), pe urmatoarele teme: pentru literatura: "Daca pietrele ar putea vorbi"; pentru desen (numai pentru participanţii la ediţiile precedente), concurenţii vor prezenta lucrari inspirate din patrimoniul localităţii în care traiesc.

Rep.: Va mulţumesc, va doresc succes şi premii cât mai multe la ediţia din anul 2000!

Interviu realizat de
Constantin TOMŞA

O ISTORIE CARE IMPUNE

ÎNVĂŢĂMÎNTUL PREŞCOLAR ÎN JUDEŢUL NEAMŢ

O istorie de 201 de ani de existenţă a grădiniţelor de copii din România şi de împlinire a o sută de ani de legiferare a organizării şi funcţionării învăţământului preşcolar (1996), reprezintă pentru cei avizaţi o punte de legătură între o tradiţie seculară valorează a învăţământului românesc şi o continuitate la sfârşit de secol şi la începutul mileniului al treilea, care aşază acest segment al culturii româneşti alături de perenitatea poporului român pe aceste meleaguri.

Iluminaţi ai trecutului, dascăli redutabili care au slujit cu credinţă şcoala, au lăsat pagini însemnate de istorie, într-o perioadă în care cultura europeană nu ne era străină.

Ca o componentă esenţială a "educaţiunii", "supravegherii, îngrijirii sufletului", "şcoalele pentru copii mici" erau "grădiniţe de copii", aşa cum s-au menţinut aproape un secol denumirile acestor instituţii, asigurau educaţia preşcolară, ocrotirea şi supravegherea copiilor.

Învăţământul preşcolar organizat fie ca azil pentru copiii săraci, fie în sistemul educaţional specific curentelor vremii, a dăinuit peste veac şi se continuă ca o realitate. Este deosebit de însemnat faptul că legiferarea, acum un secol, a acestei instituţii preşcolare scoate în evidenţă preocuparea unor personalităţi ale timpului pentru dezvoltarea grădiniţei, ca factor esenţial de continuitate a cerinţelor din familie spre şcoală, de aşezare pe baze ştiinţifice, pedagogice ale acestui domeniu.

Puterea iernii anului 1881 trecuse. După un martie plin cu toane, aprilie se îndura să apară cu zile cu soare, chemând din nou la viaţă întreaga fire. În toţi anii primavara, la noi, e frumoasă, dar în acel an 1881 a fost şi mai darnică, căci, după ani de căutări şi dezbateri înflăcărate în favoarea înfiinţării grădiniţelor de copii, din aprilie Bucureştiul a îmbogăţit ţara cu o nouă şi minunată grădină: o grădină nemaivăzuta până atunci pe meleagurile noastre, prima grădină de copii din România, graţie preocupării unor inimoşi oameni de cultură şi educaţie ce făceau parte din prospăta "SOCIETATE PENTRU ÎNVĂŢĂTURA POPORULUI ROMÂNESC", scop principal "instrucţiunea generală, gratuită şi obligatorie a copiilor de ambe sexe".

Apariţia învăţământului preşcolar pe meleagurile nemţene

în anul 1910, pe meleagurile judeţului nostru, apare atestată documentar Grădiniţa din Bârgăoani, condusă de d-na Maria Ioaniţescu.

În Piatra Neamţ, prima grădiniţă a luat fiinţă în 1912, în localul nou construit al Şcolii primare nr.3, din Mărăţei, astăzi Şcoala nr.2.

Urmează Grădiniţa nr.2 din cartierul Precista, ce şi-a deschis porţile în martie 1920. Una din grădiniţele cu vechime este şi cea din Roman (astăzi GPP nr.2), ce a funcţionat cu o grupă de copii în localul special construit în 1915, având ca educatoare directoare pe d-na MARIA BÂRGĂOANU, între 1915 şi 1939. Au urmat apoi altele, astfel încât din documentele vremii reiese că în anii 1936 1937 existau deja în Piatra Neamţ 7 grădiniţe de copii. Salturi evidente s-au produs în următorii ani, astfel că în 1969 în judeţul Neamţ existau 253 unităţi preşcolare cu un număr de 392 de educatoare. Ponderea acestor grădiniţe s-a aflat în mediul urban. Primele grădiniţe din mediul rural au apărut abia către mijlocul secolului al XX-lea (1947 -Grădiniţa de la Şerbeşti, comuna Ştefan cel Mare).

Desigur, cred că interesant ar fi să pătrundem cu ochii minţii în incinta uneia din unităţile preşcolare de la începutul secolului. Curiozitatea ne stârneşte întrebări de tipul "Cum arăta o grădiniţă de atunci?", "Cum îşi desfăşurau activitatea cadrele didactice în astfel de unităţi?", "Cum se preocupa personalul didactic de educarea copiilor mici?".

Iată ce aflăm din "tainele" Grădiniţei nr.2 Piatra Neamţ, graţie unui proces verbal încheiat în data de 17 mai 1920, care a constituit probabil chiar actul de naştere al acestei grădiniţe. Grădiniţa s-a înfiinat într-un imobil de pe strada Colonel Roznovanu la nr. 25, în casa familiei PANŢÂRU, care a închiriat în acest scop o cameră, fiica acestora făcând parte din prima promoţie de preşcolari. La 1 aprilie 1920, curtea gospodarului a găzduit primul program al grădiniţei: Jocul CĂSUŢA şi recitarea poeziei RÂNDUNICA, sub îndrumarea distinsei doamne educatoare ELENA POPOVICI. Mai aflăm tot din acest document că materiale didactice nu existau, dar din sumele modeste date de părinţi s-a reuşit confecţionarea unor scaune şi alte obiecte igienico-sanitare necesare. Familia Panţâru aminteşte că în prima zi de grădiniţă au fost doar câţiva copii. Părinţii, auzind ce se face aici, au invadat grădiniţa, venind şi din alte zone ale oraşului, media frecvenţei anului 1920 fiind de 16 copii pe zi.

În 1934, această grădiniţă se mută în locuinţa învăţătorului SIMION SCUTĂRESCU, om cultivat, ulterior revizor şcolar şi care, cu toate că nu avea copii, hotărăşte să doneze casa "cu jurământ, pentru copii", fapt pentru care grădiniţa i-a purtat numele până în anul 1949.

În documentele timpului se menţionează că domnul Scutărescu trebuie să fie exemplu tuturor generaţiilor de învăţători şi altor persoane cu "dare de mână".

Amintim cu nostalgie câteva din doamnele care au funcţionat ca educatoare în acea perioadă: ECATERINA PĂTRAŞCU, MARIA PRIVAT, MARIA CLAIN, FLORICA POPA, MARIA BUZEA, MARIA COJOCARU.

Astăzi, această grădiniţă funcţionează într-un local nou, modern, cu o dotare corespunzătoare şi se numeşte Grădiniţa PP nr.1. A fost şi este un redutabil mediu de instrucţie şi educaţie pentru copiii preşcolari, gazda desfăşurării practicii pedagogice a elevelor practicante de la Liceul Pedagogic Gh. Asachi din localitate, centru de cercetare şi experimentare a unor procedee de optimizare a muncii cu cei mici, aşa cum de altfel putem vorbi de multe alte grădiniţe de tradiţie din municipiul nostru.

La graniţa între milenii

În prezent, în judeţul Neamţ funcţionează 332 grădiniţe, cu 735 de grupe: 16.602 copii şi 874 de educatoare.

La o sută de ani de la legiferarea învăţământului preşcolar şi cu mult în timp de la înfiinţarea grădiniţelor de copii, ne gândim la prezentul acestei deschideri de mileniu şi la perspectiva grădiniţelor de copii, în condiţiile în care Legea nr.84/1995 aşază învăţământul preşcolar ca parte integrantă a învăţământului preuniversitar, ca prioritate naţională. În noul proiect de generalizare a învăţământului de la 3 la 6/7 ani, învăţământul preşcolar este numit învăţământ preprimar.

Drumul în timp al grădiniţelor de copii a fost sinuos şi plin de asperităţi, ca de altfel al întregului învăţământ românesc. Regretabil este însă că, în condiţiile actuale, ca urmare a unor cauze obiective dar şi subiective, numărul populaţiei preşcolare a scăzut, aceasta ducând la diminuarea în perspectivă a grupelor de copii, chiar dacă noul statut prevede un număr redus şi firesc de copii la o grupă 10-20. Desigur că o parte din greutăţile cu care se confruntă învăţământul preşcolar nemţean provin şi ca urmare a legilor în vigoare privind retrocedarea caselor, consecinţa fiind pierderea spaţiilor în care funcţionau multe grădiniţe, fără a exista posibilitatea găsirii unor localuri corespunzătoare în schimb sau situaţia materială precară a familiilor din care provin copiii.

Să sperăm că timpul va clarifica şi se vor face evaluările de rigoare cu obiectivitate de către cei ce au puterea de decizie în astfel de situaţii.

Într-o reformă structurală a învăţământului românesc atestată juridic, avem credinţa că învăţământul preşcolar, ca prioritate naţională, se va aşeza pe coordonatele moderne în contextul ideilor pedagogice europene, cu obiective care să deschidă noi perspective pe linia dezvoltării personalităţii copilului în funcţie de individualitatea fiecăruia, construită pe opţiuni şi libertăţi ţinând în mod realist şi de dorinţele celor care îl aduc pe lume şi îl preţuiesc ca pe cel mai scump giuvaer: părinţii.

Şi, de ce nu, poate nu e prea târziu să mai sperăm că nu este departe ziua când se vor mai naşte din nou pe aceste meleaguri noi domni SCUTĂRESCU, oameni de suflet şi cu dragoste de copii! Şi atunci probabil vom privi cu mai mult optimism viitorul învăţământului preşcolar şi mai ales al cadrelor care lucrează la acest nivel.

Chiar şi în condiţiile acestea, când uneori trăieşti cu impresia că au rămas prea puţini cei care îşi mai amintesc şi de copiii de 3-7 ani, învăţământul preşcolar este susţinut şi de un grup de educatoare entuziaste, care, începând cu anul 1991, s-au constituit în ASOCIAŢIA PEDAGOGICĂ "EDUCATOAREA" din judeţul Neamţ.

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Asociaţia Pedagogică "Educatoarea" Neamţ

Informare asupra activităţii desfăşurate de la înfiinţare şi până în prezent (1991 1999)

În 29 noiembrie 1991, din iniţiativa unui grup retrâns de educatoare, deosebit de entuziaste şi pasionate de munca cu copiii şi îndeosebi a d-nei educatoare Costraş Mariana, pe atunci metodistă a Casei Corpului Didactic, în prezent educatoare pensionară, a luat fiinţă Asociaţia Pedagogică "Educatoarea" din judeţul Neamţ, cu sediul în Piatra Neamţ, str. Cuza-Vodă nr.6 (în localul Grădiniţei cu PP nr.6), având 3 filiale în oraşele Roman, Tg. Neamţ, Bicaz.

Iniţial, A.P.E. a fost constituită din 30 de membri (educatoare aflate în activitate, educatoare pensionare, profesori ai Şcolii Normale din localitate), pe parcurs ajungându-se la un numar de aproximativ 300 de membri. Dintre aceştia o parte sunt membri simpatizanţi, onorifici, iar alţii sunt membri activi care plătesc o cotizaţie anuală destul de simbolica.

A.P.E. este o organizaţie nonguvernamentală, nonprofit, cu statut propriu de funcţionare care şi-a propus realizarea unor acţiuni ce vizează promovarea şi popularizarea muncii educatoarelor din judeţul Neamţ, organizarea unor activităţi pentru copii şi cu copiii.

Asociaţia are un consiliu de conducere format din 11 membri cu diferite responsabilităţi (preşedinte, vicepreşedinte, secretar, casier, responsabili de filiale şi zone) care elaborează programele acţiunilor Asociaţiei pentru un an calendaristic, o comisie de cenzori formată din 3 membri care verifică situaţia financiară şi mulţi colaboratori din afara învăţământului preşcolar (profesori de la licee de specialitate, reprezentanţi ai sănătăţii, poliţie, pompieri, economişti).

Cele două mari acţiuni ale Asociaţiei sunt FESTIVALUL PREŞCOLARILOR "DATINI ŞI OBICEIURI DE IARNĂ" şi FESTIVALUL PREŞCOLARILOR "COPIII FLORILE VIEŢII", ocazii cu care A.P.E. oferă cadrul legal şi spaţiul potrivit unor spectacole cu preşcolarii, organizează concursuri sportive, de desene pe asfalt, expoziţii cu lucrări ale copiilor şi d-nelor educatoare (membre ale asociaţiei), întâlniri cu diferite personalităţi din domeniul culturii, învăţământului, sănătăţii, protecţiei sociale etc.

Membrii Asociaţiei şi-au adus contribuţia la reuşita unor acţiuni ca:

- schimburi de experienţă cu cadre didactice din învăţământul preşcolar din judeţ şi din alte judeţe
- acţiuni de perfecţionare a colegelor necalificate
- activităţi metodice gen mese rotunde, pe diverse teme, ca: "Relaţia educator copil", "Profilul psihologic al preşcolarului", "Publicitate şi reclamă în instituţia preşcolară" etc.
- contribuţii la elaborarea unor materiale în sprijinul aplicării programei preşcolare (culegeri de texte literare, cântece şi poezii, jocuri didactice etc).
- apariţia lucrării monografice "Ipostaze ale grădiniţelor din judeţul Neamţ", autor Mariana Costraş
- organizarea unor lansări de cărţi

În perspectivă, A.P.E. îşi propune:

- organizarea Ediţiilor a VIII-a ale celor două festivaluri
- lansarea unei casete cu cântece şi jocuri muzicale pentru copii
- implicarea în schimburile de experienţă dintre centrele metodice ale educatoarelor şi în sesiunile de comunicări ale educatoarelor.

Preşedinte,
Cristina IONESCU

CE AM SĂ FAC? şi CE AM FĂCUT? (III)

Răscolind praful arhivelor

CE AM SA FAC? şi CE AM FĂCUT? cuprinde date biografice din lucrarea "Înlănţuire a Vremurilor" scrisă de ilustrul învăţător Leon Mrejeru.

Menţionez ca distinsul dascăl Leon Mrejeru a fost învăţător în mai multe judeţe ale ţării din România Mare, revizor şcolar, prefect al judeţului Neamţ, deputat în Parlamentul României, membru în Consiliul Naţional al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România, preşedinte al Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Vaslui, îndeplinindu-şi sarcinile încredinţate cu mult simţ al datoriei.

Prof. Gh. AMAICEI

D-l Stanciu Stoian, directorul general al şcoalelor dela sate, pe care marea personalitate şi învăţământului normal primar, din geniul lui Haret l-a cunoscut, l-a luat sub protecţia Ministerul Educaţiunii Naţionale, în sai şi l-a canalizat spre folosul obştesc şi apoi, articolul "O generaţie de Apostoli", trecând în revista activitatea din jurul publicaţiunii publicat în "Cultura Poporului", revista "Vremea Nouă" şi Asociaţiunii învăţătorilor din Cetatea am fost, un timp, redactor pentru partea Albă, an VI, Nr.1, din Ianuarie 1939, psihologică. Am publicat, între altele, un articol de închinat colegului T. Iacobescu fond. "Noile orientări ale psihologiei actuale"), expimând activitatea învăţătorilor din sinteza a tarănismului primitiv, a semanatorismului generaţia haretistă" şi starea de spirit - şi a poporanismului, precizeaza: "A fost în preajma printre învăţători în acea epocă, cum şi anului 1910-1916, o generaţie de tineri învăţători poziţia spirituala care s'a câştigat pregătiţi de câteva admirabile şcoli normale, călţi sufleteşte în tot ce avea mai bun spiritul vremii şi cari au fost gata sa ia asupra lor greaua şi frumoasa sarcina de apostol satesc.

Dar a fost între toţi tinerii învăţători ai vremii şi o elita, cari au fost adevaraţi conducatori spirituali ai celorlalţi. Învăţatorimea n'a mai avut astfel nevoie de conducatori din afară, conducători cari, ori cât de bine intenţionaţi ar fi, pot s'o înstraineze de adevaratele ei ţeluri. Au fost astfel între cei ce au disparut un Stoleriu şi un Ciobanu, între cei ce traiesc şi au avut fericirea sa vada visul împlinit aproape complect, un D.V. Ţoni, Ion Mihalache, Apostol Culea, Teodor Iacobescu, Leon Mrejeriu şi alţii. Toţi aceştia s'au remarcat nu numai prin devotamentul cu care s'au pus în slujba ideei, nu numai printr'o putere de patrundere deosebită a problemelor ce li se puneau în faţa, dar şi printr'o pregatire care a depaşit cu mult pregatirea ce se cere obişnuit unui bun învăţator. N'a fost problema culturala, n'au fost idei şi curente, fie în legatură cu şcoala, fie în legatură cu vieaţa culturala a ţarii, care pe ei sa nu-i fi framântat, pentru care sa nu fi încercat toate drumurile şi toate isvoarele dela care puteau sa soarba puterile ştiinţei, pentru împlinirea faptei. Un complex de inferioritate, am putea spune, le-a ţinut incontinuu treaza mintea şi toate puterile lor sufleteşti. Pentru ca ştiau ca sunt priviţi cu neîncredere de toţi aceia cari nu pot dovedi pregatirea lor decât cu diplome, ei s'au considerat încontinuu elevi, straduindu-se încontinuu pentru propria lor perfecţionare. Cine-i cunoaşte şi-a putut da seama ca, în multe cazuri, cele mai stralucite diplome nu pot întuneca de loc stralucirea acestei pregatiri autodidacte."

Ca o cordea cinematografica feerica, îmi trec pe dinaintea ochilor minţii cei 40 de ani (1899 - 1939).

Îmi aduc aminte de anii copilariei, atât de frăţeşte şi de strâns legata de distinsul meu prietin şi coleg Petre Gheorgheasa, îmi aduc aminte de cele 6 clase primare (1886 - 1892), facute la neuitatul şi neîntrecutul învăţator Mihai Lupescu de la Broşteni, urmaşul renumitului N. Nanu, la care a învăţat Ioan Creanga (despre N. Nanu, foştii lui elevi, la vârsta de 80 ani, povesteau plângând. Am scris în "Albina" dinainte de razboiu: "N.Nanu, activitatea, metoda şi rezultatele dobândite".); îmi amintesc de anii dela Gimnaziul din Folticeni, în care am avut colegi de clasa pe Mihail Sadoveanu, pe Eugeniu Lovinescu şi pe Ioan Dragoslav (Ivanciuc) şi de luptele haiduceşti dela Folticenii Vechi şi dela Oprişeni, în care haiducul Mihai Sadoveanu înfrunta cu vitejie valurile poteraşilor lui Prisecariu şi ma vad, apoi, elev în şcoala normala "Vasile Lupu" dela Iaşi, în Septembrie 1894.

Vârsta, profesorii, mediul, internatul, m'au pus în faţa unei vieţi noui, care a stârnit în sufletul meu hotarârea nesdrunzinata de a ajunge învăţator, ca Mihai Lupescu... (va urma)

Ctitori nemţeni ai învăţământului românesc modern

ION IONESCU DELA BRAD

Ion Ionescu dela Brad (24 iunie 1818, Roman - 16 decembrie 1891, Brad), fondatorul ştiinţei agricole şi al învăţământului agronomic românesc, împreună cu V.A. Urechia, I. Creangă, V. Conta şi dr. C.I. Istrati, formează galeria ctitorilor nemţeni ai învăţământului românesc modern.

Renumitul agronom şi statistician (organizatorul statisticii moderne în România), militant revoluţionar în 1848, luptător pentru emanciparea economică a ţaranimii, autor a 42 de carţi şi a peste 200 de articole în presa vremii, dupa studii în oraşul natal şi la Iaşi - la Trei Ierarhi şi Academia Mihaileana - a fost trimis ca bursier în Franţa, pentru studii agronomice (1838). A studiat cu celebri profesori la ferme - şcoala de diferite specialitaţi (viticultură, sericicultura, zootehnie etc.). A continuat la Sorbona studiind fizica, chimia, ştiinţele naturale, economia politică. Călatoreşte apoi în Elveţia şi Flandra, studiind agricultura locurilor.

Se întoarce în Moldova, în octombrie 1840, hotărât să contribuie la progresul agriculturii prin răspândirea cunoştinţelor agronomice. Devine îndata membru al celebrei Societăţi de medici şi naturalişti din Moldova. La 1 martie 1842 inaugurează, la Academia Mihăileană din Iaşi, primul curs de agronomie din învăţământul superior românesc. Strânge studiile din presă în volumul "Calendar pentru bunul cultivator" (1845), foarte citit, ajuns în 1861 la ediţia a treia.

În 1848 a fost chemat, de prietenul sau N. Bălcescu, la Bucureşti ca vicepreşedinte al "Comisiei Proprietăţii" pe care a condus-o efectiv - începând cu 9 august 1848 - în vremea guvernarii revoluţionare. Înabuşirea Revoluţiei l-a silit sa ia drumul exilului; mai întâi în Franţa, apoi în Turcia, unde a ajuns autoritate agronomica de prim rang. Aici editează carţi de răsunet european, devine directorul "Şcolii de agricultura" din San Stefano, membru al "Consiliului Imperial de Agricultura al Turciei" şi expert al sultanului pentru probleme de agricultura.

Revine în ţară, în 1857, şi-şi reia activitatea publicistică întemeind publicaţii cu profil agricol ca: "Jurnalul de agricultură", "Foaia de agricultură practică", "Ţaranul român", "Gazeta satelor" ş.cl. Contribuie efectiv la Unirea Principatelor Române (1859) şi la înfaptuirea reformei agrare (1864). Între 1864 - 1869 a fost inspector general al agriculturii, însărcinat cu traducerea în viaţa a reformei. Organizează primele expoziţii agricole, concursuri, pepiniere, ferme experimentale şi alte forme de instruire şi educaţie. Creează, în 1869, "Şcoala Superioară de Agricultură de la Herastrau", devenită azi Institul Agronomic "N. Bălcescu" din Bucureşti. Între 1867 şi 1870 preda agricultura la Şcoala Normală din Bucureşti, editând şi manualul "Lecţiuni elementarii de agricultură..." (1870).

În 1870 a înfiinţat pe moşia sa de la Brad (la 30 km de Roman) o fermă şcoala model, a cărei activitate (până în 1874) a prezentat-o în lucrarile: "Călăuzul vizitatorului a şcoalei private de agricultură de la Brad" (Iaşi, 1871), "Agricultura română de la Brad" (202 p., Roman, 1886) ş.a.

Este primul agronom român primit ca membru al Academiei Române (1871) şi cuprins în dicţionarele Hachette ca personalitate de rang mondial, din 1893. I s-au reeditat lucrările, i-au fost dedicate monografii, mormântul de la Brad este operă de arta, i-au fost aşezate busturi (între care unul la Trifeşti).

Transcriem câteva din gândurile-i pedagogice încărcate de umanism şi de valori viitoare: "Învaţământul trebuie să aibă un scop salutoriu, trebuie să aibă de ţinta a da poporului ştiinţa de cetire, scriere şi numerare, a da, pe lângă cunoştinţa datoriilor sale de om şi de cetăţean, şi noţiuni despre mijloacele cu cari să poată trai bine şi ferice pe acest pământ."; "Omul trebuie să fie om în orice sotietate s-ar afla şi de orice naţie ar fi."; "Cultivând şi îmbunătăţind mai întâi omul, toate le vom putea apoi cultiva şi îmbunatăţi în ţara noastră."

Elevilor săi de la Şcoala normală (viitori învăţatori) le spunea: "Cu dragostea ce vedeţi ca am pentru luminarea claselor muncitoare, cu aceeaşi dragoste să lucraţi în şcoalele ce veţi înfiinţa."

Era o benefică pedagogie a modelelor...

Profesor Traian CICOARE

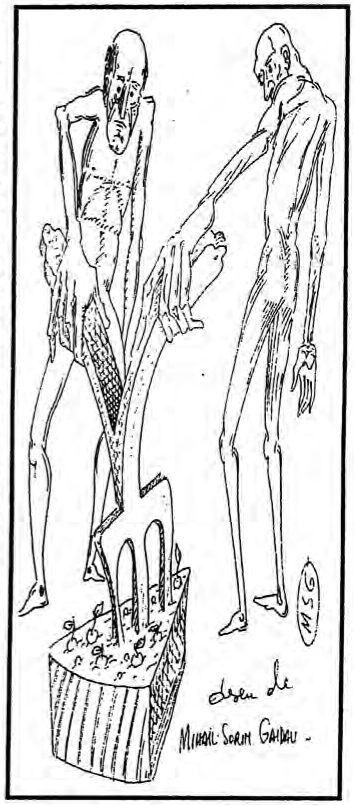

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

"Copiii din Piatra Neamţ ne-au dat concursul peste cap"

Pentru a marca cei 130 de ani care s-au scurs de la naşterea Iuliei Haşdeu, revista de cultura şi creaţie a generaţiei preuniversitare "Clipa siderala" din Chişinau a organizat un concurs de creaţie literară deschis tuturor elevilor de pe ambele maluri ale Prutului.

La aceasta competiţie au participat şi membrii cenaclului "Tinereţe fara batrâneţe" de la Palatul Copiilor din Piatra Neamţ. După jurizare, organizatoarea concursului, scriitoarea Eugenia Bulat a invitat sa participe la premiere 4 dintre cei 11 elevi laureaţi din Neamţ.

La Biblioteca "Onisifor Ghibu", într-un cadru deosebit, a avut loc întâlnirea dintre participanţii la competiţie şi juriu. Sala s-a dovedit a fi neîncapatoare. Un portret în marime naturala al Iuliei Haşdeu realizat ad-hoc tutela adunarea. Acordurile stinse ale pianului faceau, parca, legatura între veşnicie şi efemeritate.

Juriul concursului a fost alcatuit din: Leo Bordeianu scriitor, Ion Ungureanu vicepreşedintele Asociaţiei Culturale Române, Ion Ciocanu critic literar, Eugenia Bulat redactor-şef al revistei "Clipa siderala".

Intervenţiile membrilor juriului au însemnat pentru cei din Piatra Neamţ veritabile momente de satisfacţie. Criticul Ion Ciocanu un foarte bun cunoscator al literaturii române contemporane după ce a evocat figura poetului Aurel Dumitraşcu, a spus: "...lucrarile semnate de elevii de la "Tinereţe fara batrâneţe" reprezinta o resurecţie în poezia nemţeana, generaţia aceasta este a mileniului urmator. Literatura de la Piatra Neamţ zic şi cu bucurie şi cu durere este de mare valoare şi nu ma ia gura pe dinainte."

Iniţiatoarea şi gazda concursului, doamna Eugenia Bulat, a declarat: "Participarea copiilor din Ţara şi în special cea masiva a copiilor deosebiţi din Piatra Neamţ ne-a dat concursul peste cap. Tocmai asta ne-a făcut sa separam elevii din Moldova de cei din Ţara, ca să-i putem încuraja pe ai noştri. Proza de la Piatra Neamţ i-a dat jos pur şi simplu."

Preşedintele juriului, Leo Bordeianu, a marturisit de ce selecţia lucrarilor a fost "un lucru trudnic". Domnia sa a precizat ca: "Citind lucrarile ne pare ca totul e bine, ca avem şi noi ceva, dar când citeşti de Dincolo, când iei în comparaţie, n-avem mai nimic!". Aşa se explica existenţa a doua secţiuni: una pentru copiii din Moldova şi alta pentru cei din România.

Daca vorbele ne-au încântat, prezenţa numeroşilor reprezentanţi ai unor instituţii sociale şi culturale ne-au uimit. La festivitate au participat reprezentanţi de la Ambasada României, de la Uniunea Scriitorilor şi Fundaţia Culturala Română, de la Primaria oraşului, redactori de la revistele: Limba Română şi Florile Dalbe, de la edituri prestigioase din Chişinau.

S-au decernat premiile copiilor din Moldova (Orhei, Soroca, Lipnic, Străşeni, Căuşeni, Chişinau), apoi celor din România. Palmaresul nemţenilor este urmatorul:

Proza cl.III VII: Conuţ Alexandra premiul I, Licau Loredana premiul II, Baciu Corina premiul III;

Proza cl.VIII X: Mastacaneanu Ana Maria premiul I, Gheorghiu Ana Maria premiul II, Ionel Diana premiul III;

Proza cl. XI XII: Miron Ciprian premiul I, Ciocoiu Ioana premiul II;

Poezie cl.X XII: Sava Dan premiul I, Rusu Florin premiul II, Agape Mihaela premiul III.

Cei patru elevi prezenţi la festivitate au fost: Conuţ Alexandra (Şc.12), Mastacaneanu Ana Maria (Liceul Calistrat Hogaş), Miron Ciprian (Grupul Şcolar "Gheorghe Cartianu"), Sava Dan (Grupul Şcolar Forestier) toţi membri ai cenaclului "Tinereţe fara batrâneţe".

Lucrarile elevilor premiaţi vor fi publicate în reviste literare din capitala Moldovei, precum: Limba română, Florile dalbe, Clipa siderala etc.

Un premiu unicat a fost decernat de catre Editura Cartier. Aceasta a atribuit "Diploma pentru speranţa în literatura pe anul 1999" elevului Dan Sava din Piatra Neamţ.

Deplasarea şi participarea la acest "triumf" al tinerelor talente de pe meleagurile noastre au fost posibile graţie ajutorului dat de domnul inspector general al Inspectoratului Şcolar Neamţ, Iosif Francisc Gille.

Profesor conducător al cenaclului "Tinereţe fără bătrâneţe"
Monica S. CRISTEA

Un gând de recunoştinţă la o aniversare

Scoala reprezinta institutia principala care prelungeşte şi structureaza educatia inceputa, în condiţii naturale, în familie. Dacă aceasta din urma constituie matricea educarii sentimentelor, şcoala perfecteaza, pe acest fond, educaţia cognitiva şi axiologica. Este, prin urmare, o şansa existenţiala aceea de a avea o familie sanatoasa şi o şcoala

buna, în scopul de a cultiva aspiraţiile cu care omul îşi va făuri destinul şi îşi va cuceri viaţa.

O astfel de şansa ne-au oferit-o părinţii, care ne-au structurat elementele bazale, germenul conştiinţei morale şi afective ulterioare, pe care a perfectat-o şcoala, cu profesorii sai şi cu disciplina sa de internat.

Aduc pe aceasta cale, cu aceasta ocazie aniversara, omagiul şi recunoştinţa profesorilor de care am avut parte pe parcursul celor opt ani de şcoala normală, profesori care, convinşi de rolul educativ, deseori ambivalent între rigoare şi înţelegere, al modelului didactic, au fost cea de a doua matrice a formarii mele intelectuale şi morale, dupa matricea parentala.

Profesori precum Virgil Dobrescu, Victor Ţaranu, Victor Andrei, Ion Lumiceanu, Grigore Capşa şi alţii ne-au insuflat, în primul rând, convingerea ca suntem o parte a acestei lumi şi ca avem datoria de a o cunoaşte, pentru a lărgi limitele eului nostru. În acest efort şi sete de cunoaştere ni s-a insuflat un respect aproape religios pentru muncă, nucleu şi "fatalitate" a oricărei vocaţii ulterioare ce se impune a fi cucerită zilnic. Aceasta sete de cunoaştere a facut ca în tinereţea mea şcolară să reduc somnul la 4-5 ore pe noapte pentru a satisface nevoia de a cunoaşte pe cei care, de la Platon la Heidegger sau de la Lao Tzi la Cioran, au lărgit câmpul cunoaşterii umane cu ideile lor elevate.

Cultul pentru muncă a fost prima virtute cu care am plecat din această şcoală şi din acest cult a decurs culpa nemulţumirii permanente pentru cele realizate şi consecutiv, impulsul spre noi aspiraţii şi idealuri. Acest cult, pe parcursul studiilor ulterioare, s-a concretizat într-o încredere aproape mistica în puterea cărţii, în bucuria creaţiilor ştiinţifice şi spirituale ce s-au situat deasupra realizărilor materiale. Numai cultul muncii a facut sa depăşesc o condiţie fizica şi sociala data, şcoala structurându-mi condiţiile bazale ale devenirii personalităţii ulterioare.

Pe de alta parte, şcoala ne-a cultivat respectul şi empatia pentru sensibilitatea semenilor noştri, graţia şi tandreţea ca adevărată vocaţie metafizica a dragostei şi ca "preludiu divin" al oricărei fiziologii inevitabile vârstei, fiind singură în măsură a ne deschide "o poartă spre cer", aşa cum îl subiectivam încă de pe atunci pe Kierkegaard.

Şcoala ne-a oferit apoi convingerea ca orice pedagog are nevoie de sensibilitate pentru om, nevoia de a insufla, prin acordul dintre cuvânt şi fapta, noi idealuri de viaţă şi de a stimula, în final, capacitatea de curiozitate şi reflecţie permanentă asupra eului, de a valoriza, în esenţa, viaţa, sub aspectele sale stenice şi utile.

Personal, şcoala mi-a transferat nevoia de a profita la maximum de elanul tinereţii întru cunoaştere, inoculându-mi convingerea ca toată viaţa ulterioară va fi ecoul efortului făcut în această perioadă. Astfel, în viziunea şi activitatea mea, pe nesimţite, tinereţea a devenit o stare de spirit, o cale de realizare a unor noi idealuri şi a unor noi întrebări puse cunoaşterii. Pentru aceasta, biblioteca îmi devenise o amantă iar respectul pentru profesori şi aprecierea lor consecutivă, o cale a "supravieţuirii" intelectuale şi morale prin renunţarea la bucuriile simple şi sterile. În acest fel, pe cărările de idei lăsate de Platon şi Aristotel nu îndrăzneam a introduce vulgaritatea iar patima pentru lucrurile ce se cereau din ce în ce mai mari (cum spunea M. Eliade) era produsul constant al interrelaţiilor sublime cu profesorii mei. În

consecinţă, munca şi aprecierea consecutivă, aducerea morala a sensibilităţii oferita de profesorii mei s-au transformat într-un fel de răzbunare şi satisfacţie în faţa neliniştilor şi întrebarilor vârstei, condiţie a formarii unui spirit demn şi onest, care toata viaţa nu a îndrăznit a-şi atribui calităţi mai mari decât cele la care avea dreptul prin meritele proprii.

Apoi, şcoala normală cu profesorii ei mi-au structurat convingerea ca sensul existenţei umane rezidă în valori, astfel ca, toată viaţa, cu profesorii mei în suflet, am căutat transcendenţa acestor valori, drept remediu al tuturor frustrărilor şi neliniştilor inerente vieţii.

Lecţia unei vieţi demne oferită de profesorii şcolii pe care am absolvit-o m-a determinat apoi ca toată viaţa să lupt pentru a fi un servitor umil al vocaţiei mele profesionale, să înţeleg înainte de a judeca, să fiu un metadeschizător de orizonturi profesionale şi pe toate caile, prin profesiunea mea, să insuflu un crez existenţial ca adevărată misiune apostolică la care omul este dator prin însăşi şansa sacră de a fi fost creat. Şi astăzi, aproape de epuizarea existenţei fizice, mă lupt ca spiritul şi sufletul să nu-mi moară înaintea trupului. Mai ales acum, fapta buna, scrisul şi eludarea oricărui compromis constituie calea ce asigură senzaţia unei oarecare "victorii", a legitimităţii ei, împotriva morţii proprii.

Cele câteva gânduri şi sentimente aduse ca omagiu şcolii pe care am absolvit-o în 1946 pot constitui o profesiune de credinţă, o mărturie în timp despre valoarea acestei şcoli, despre abnegaţia profesorilor sai, despre rolul şcolii secundare, a liceului, de a oferi cultura larga, atotcuprinzătoare, pe care se engrameaza apoi valorile profesionale aduse de studiile universitare.

Acestei şcoli şi slujitorilor ei dintotdeauna, sentimentele mele de adânca gratitudine şi respectul meu nelimitat.

Prof. dr. Gh. SCRIPCARU
Universitatea de Medicină şi Farmacie Iaşi

Istoria unei istorii

A rămas demult zicala:
"Când stăpânul nu-i acasă
Şi-a rămas deschisă yala,
Joacă şoarecii pe masă.

Iar godacii, puşi pe glumă,
Devenind savanţi notorii,
Se trudesc să ne îndrume
Prin tratate de istorii.

Că, pe Ştefan, la sorginte,
Au uitat să-l pomenească,
E, din dragostea fierbinte
Pentru Ţara Românească.

Pe Mihai, în slove moarte
A-l mai scrie au uitat;
Nu l-au pus băieţi-n carte
Dar îl poartă la ficat.

În isterica lucrare
Ei, cu grija pentru noi,
Au omis din grabă mare
Toţi ai neamului eroi.

Preferând să ne înşire -
Cum s-a mai jucat cândva -
Spre ştiinţă şi cinstire
Doar eroi de mahala.

Cum se ştie dinainte,
Autorii scot cu dor
Şi împing în mare cinste
Doar eroi de rangul lor.

Spre-ai feri de răni la limbă -
Ţepeş Vodă le-a permis -
Pe Dracula-n cărţi îl plimbă
Neştiind citi precis.

Dar în semn de mulţumire
Celor docţi cu minţi ce crapă,
Şi spre veşnică cinstire
Vodă-i va slăvi-ntr-o ţeapă!

(Din volumul "Întoarcerea la Ierusalem" de Ioan - Corneliu GHEORGHIŢĂ)

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Colocviile Naţionale de poezie şi critică de la Neamţ şi Concursul naţional de poezie - debut în volum - "Aurel Dumitraşcu"

Poezia pune o întrebare: cît mai conteaza în aceste vremuri acea fiinţa fragila, care pe vremuri se numea... om

- dialog cu Adrian Alui Gheorghe, consilier şef al Inspectoratului pentru Cultură Neamţ -

■ Începind de miine, la Piatra Neamţ, are loc o dublă manifestare culturală, literară, cu tradiţională rezonanţă naţională...

- Da, e vorba de Colocviile Naţionale de Poezie şi Critică ajunse la ediţia a XVI-a şi de Concursul Naţional de Poezie - debut în volum - "Aurel Dumitraşcu", aflat la cea de-a VI-a ediţie.

■În alţi ani, aceste manifestări se desfăşurau separat.

- Ne-am adaptat la condiţiile financiare ale acestor vremuri, am "comasat", practic, doua manifestari care au în atenţie prezentul şi viitorul poeziei române.

■În primul rînd "Colocviile...", ce aduc ele nou la această ediţie?

- În primul rînd doua teme provocatoare pentru public şi invitaţi: "Imagine rau idee; idiomatic sau universal" şi "Riscurile profesiunii de scriitor". Prima dintre aceste teme reia o discuţie foarte importanta pentru evoluţia şi rostul "civilizaţiei imaginii", discuţie care se poarta în Europa şi în lume în acest moment... şi întrebarea continua: cît mai contează literaturile naţionale în faţa posibilităţii unei unice literaturi cu caracter universal. În faţa internetului, a calculatorului, a altor sofisticate mijloace de informare şi comunicare, ne putem întreba cît mai conteaza (şi) acea fiinţa fragila, fricoasa, sentimentala, care pe vremuri se numea... om. În al doilea rînd, "Colocviile..." din acest an aduc la Neamţ scriitori "vechi" cu cărţi noi şi scriitori noi cu promiţătoare evoluţii în perspectiva...

■Concursul naţional de poezie "Aurel Dumitraşcu" propune în fiecare an nume noi de poeţi, care debutează editorial sub semnul conjudeţeanului nostru...

- În acest an s-au primit peste treizeci de volume - manuscrise din ţară şi am avut bucuria, citindu-le, să descopar vreo şase nume care pot fi tiparite în orice moment. Asta înseamna, cred, ca acest concurs iniţiat de noi a devenit cel mai important din ţara în acest moment. O spun fara sa exagerez.

■Ce alte noutăţi mai aduce acest festival-concurs?

- Cu acest prilej vom lansa volumul de poeme inedite "Fiara melancolica" de Aurel Dumitraşcu, volum pe care l-am îngrijit şi care apare la Editura "Axa" din Botoşani, în colecţia "La steaua. Poeţi optzecişti", iniţiata şi realizată de Gellu Dorian. E un volum eveniment pentru acest tip cultural, sînt convins ca vom avea succes de public şi critica, se va adauga firesc operei lui Aurel Dumitraşcu, de pîna acum.

■V-aţi asumat postumitatea lui Aurel Dumitraşcu, editarea operei şi menţinerea în actualitate a numelui său. E generozitate sau datorie?

- Nici una, nici alta, ci efectul unei prietenii îndelungi în care fiecare dintre noi a respectat înţelesul acestui cuvînt. O prietenie ca o frăţie de arme, mai bine zis.

A consemnat
Mircea ZAHARIA

CIVILIZAŢIE, MATEMATICĂ ŞI REFORMĂ

O amenilor.

O realizare remarcabila la care matematica a adus un aport considerabil este laserul cu aplicaţii spectaculoase şi în medicină: tratamentul unor forme de cancer, terapie fotodinamică, hipertermie indusă prin laser, localizarea şi tratarea afecţiunilor oculare, chirurgia bucală, neurologie, holografia medicală etc. Sistemele terapeutice moderne se bazeaza pe noile tipuri de laser cuplate cu echipamente electro-optice şi computere care permit atât diagnosticarea riguroasă cât şi aplicarea tratamentelor corespunzatoare. Alaturi de acest exemplu modest privind valorificarea tehnicilor oferite de matematica pentru realizarea unor aplicaţii biomedicale ale laserului, se cuvine să menţionăm şi faptul ca, până în anul 2000, oamenii de ştiinţa japonezi şi-au propus finalizarea cercetărilor care vizează o asistenţă medicală total computerizată.

Particularizând la actuala reformă din învăţământul românesc apreciem ca fiind deosebit de importante următoarele direcţii:

- competenţa profesională să fie probată în orice moment; fiecare grad didactic fiind susţinut de o pregătire ştiinţifică corespunzătoare şi nu doar de experienţa acumulată în domeniu;

- acceptarea tinerilor dascăli şi nu inlaturarea lor în favoarea aşa-zisei experienţe didactice. Soluţia ideală consta în cuplarea noutăţilor ştiinţifice şi a personalităţii tinerilor cu experienţa didactică reală şi actualizata. Din pacate, spiritul de echipă ne lipseşte, deşi este atât de benefic;

- acordul invaţământului românesc cu sistemele de invaţământ cele mai evoluate din alte ţari, însă nu pe bază de reţete, ci în sensul unor colaborări, cooperări şi mai ales confruntări cu marile şcoli de prestigiu mondial şi adevaratele instanţe de apreciere obiectiva. Avem, într-adevăr, ce învăţa de la alţii (şi vom avea întotdeauna), dar învaţământul românesc a avut şi are ce oferi lumii. În majoritatea cazurilor, tinerii şcoliţi în România au fost felicitaţi în alte ţari pentru cunoştinţele pe care le posedau şi aptitudinile dovedite;

- aerisirea programelor şcolare şi simplificarea manualelor, dar respectând rigoarea ştiinţifică şi cu accent pe interdisciplinaritate;

Să ne apreciem şi valorificăm întâi valorile naţionale româneşti, oricât de modeste ar fi, iar oamenii lucrului bine facut să fie apreciaţi ca veritabile valori.

Sindicatele din învăţământul preuniversitar au dat un ultimatum ministrului Educaţiei

Liderii principalelor sindicate din învaţamîntul preuniversitar au dat, pe 23 noiembrie, un ultimatum ministrului Educaţiei, Andrei Marga, pentru prezentarea, în cel mult 24 de ore, a situaţiei fondurilor pentru plata salariilor pînă la sfîrşitul acestui an, dupa ce profesorii din mai multe judeţe au semnalat că avansul pentru luna noiembrie a fost diminuat, a declarat agenţiei MEDIAFAX Catalin Croitoru, preşedintele Federaţiei Educaţiei Naţionale (FEN).

Preşedintele FEN şi cel al Federaţiei Sindicatelor Libere din Învaţământ (FSLI), Aurel Cornea, susţin că, la discuţia din 15 noiembrie, pe care au avut-o cu ministrul Educaţiei Naţionale, Andrei Marga, au primit garanţii că MEN dispune de toate sumele necesare plăţii salariilor pînă la sfîrşitul acestui an. Cu toate acestea, recent, liderii locali ai celor două organizaţii au semnalat faptul că avansul pentru luna noiembrie a fost mai mic decît trebuia.

"Pentru a evita orice neînţelegere, am cerut Ministerului Educaţiei să ne trimită, în scris, situaţia reală a sumelor disponibile aflate în conturile MEN pentru plata salariilor pînă la sfîrşitul acestui an calendaristic. Pentru angajaţii din mediul rural, plata salariului pe decembrie trebuie să se asigure pînă la 25 decembrie 1999", a mai spus Croitoru.

Potrivit acordului care a pus capăt grevei din iunie 1999, MEN era obligat să plateasca salariile integral şi la timp, pînă la sfîrşitul acestui an.

În acelaşi timp, Federaţia Sindicatelor Independente din Învaţamînt (FSII) "Spiru Haret" a hotărît, în şedinţa extraordinara, redeschiderea conflictului colectiv de muncă şi declanşarea acţiunilor greviste în judeţele unde nu vor fi achitate, pîna la sfîrşitul lunii, restanţele la legea 154/1998, corelate cu rata inflaţiei, şi salariile personalului din învaţamînt - integral şi la termen.

Totodata, Consiliul Naţional al FSII a hotărît deschiderea unui nou conflict de muncă, începînd cu luna ianuarie 2000, pentru soluţionarea urmatoarelor revendicari: creşterea coeficienţilor de salarizare cu 0,5, începînd cu 1 ianuarie 2000, şi acordarea prin Legea bugetului de stat pe anul 2000 a unui procent de 6 la suta din PIB pentru învaţamînt. *(M.Z.)*

LUNAR, MAI MULT DE 50 DE COPII ŞI TINERI SÎNT CERCETAŢI DE POLIŢIE

Între primii paşi strîmbi pe care-i face un copil şi celula arestului, drumul este, de multe ori, foarte scurt. Poliţiştii care se ocupă de minori îi simt, deja, pe cei care "promit" şi care, mai devreme sau mai tîrziu, vor ajunge după gratii. În cadrul Inspectoratului de Poliţie Neamţ există secţia cu compartiment de prevenire, condusă de căpitan Elena Gavril, care şi propune să îngusteze cît mai mult drumul spre arest. *"De regulă, discuţiile cu părinţii, razele şi controalele prin barurile din proximitatea şcolilor şi liceelor, discuţiile cu elevii dau rezultate. Le prezentăm copiilor actele normative în vigoare, le explicăm ce înseamnă o contravenţie, o infracţiune şi modul în care se pedepsesc incalcările legilor. Încercăm să prevenim formarea unor noi infractori şi, în acelaşi timp, sa învăţăm-mai ales fetiţele-cum sa se comporte ca sa nu devină victime"*, a declarat cpt. Gavril.

Pentru elevi, drumul strîmb începe cu chiulul de şcoală, care implica neglijarea sau ignorarea unei responsabilităţi. Orele de curs sînt înlocuite cu întruniri în baruri, jocuri de noroc sau biliard. Anturajele dubioase se contureaza extrem de repede, apare nevoia de bani, din ce în ce mai mare, şi tentaţia de a fura sau a tîlhări, materializată imediat. Cei mai mulţi dintre infractorii care încep prin a-şi buzunari colegi, sfîrşesc prin a lua viaţa unui om pentru a-l jefui. *"Cine are o conduită discutabilă în familie şi în şcoală, trece treptat de la taţte mici, la infracţiuni grave. De regulă, este vorba despre copii care provin din familii de infractori şi care urmează, cu succes, exemplul părinţilor, ori despre băieţi crescuţi numai de mame şi scapaţi, la un moment dat, de sub control, ori despre tinerii care-şi pierd calitatea de asistaţi ai unităţilor de ocrotire şi sînt dezlegaţi, ori despre adolescenţi, lasaţi în grija bunicilor de catre părinţii plecaţi, la munca, în străinatate. Pentru a-i urmari îndeaproape, cercem şi olitor o lista cu cheii-problema. Mulţi diriguitori înţeleg că este vorba despre elevii care au fost cercetaţi de poliţie şi ne trimit această categorie. Ori, un elev problema este şi acela care se comporta violent sau care ameninţa profesorii şi colegii"*, opinează lt. Cezar Filip, din cadrul Serviciului de poliţie criminala.

Din statisticile Poliţiei rezulta ca, lunar, mai mult de 50 de copii şi adolescenţi sînt cercetaţi pentru diverse fapte sau sînt suspecţi în cauze penale. Majoritatea-în furturi şi tîlhării. Spre exemplu, o fata de 16 ani, din Roman, se ocupa cu furtul cerceilor din aur de la urechile fetiţelor de 4-7 ani. U.D.D., de 15 ani, din Piatra Neamţ, fost elev al şcolii 10, face vizite constante la şcoala şi, în afara de faptul ca e grosolan şi scandalagiu, a încercat sa violeze o fetiţă de 8 ani, şi exemplele pot continua. Problema e ca asupra acestor copii ar trebui sa se fixeze, atent, ochii părinţilor şi ai profesorilor. Pentru ca, de multe ori, cînd se fixeaza cei ai poliţiştilor, deja e prea tîrziu.

Cristina BRĂDESCU

ŞCOALA ŞI "CARACUDA"

Eliade. Dar când atitudinea este unică şi statornic - manifestată, când se anulează tot binele pentru a se întrona răul, se exacerbează minusul ştergându-se plusul, "nu"-ul eclipsează "da"-ul... atunci perspectiva devine cu adevărat sumbră.

* O problema spinoasă este aceea a manualelor alternative; străluciţă idee, altminteri. Este extraordinar întâi; sa poţi privi sincronic, dincolo de hotarele timpului şi spaţiului în sfere diferite ale culturii; apoi, sa ai perspective hermeneutice sugerate diferit de manualul de limba şi literatura româna editat de Humanitas sau de Sigma, de All...

Calificativul "bun" sau "slab" dat pripit este cel puţin lipsit de pertinenţa, poate fi vorba de o buna (sau nepotrivita, dimpotrivă) opţiune (nicidecum "nostalgică" cum insinueaza "caracuda"). Humanitas-ul este plin de ingeniozitate, strategiile propuse pentru receptarea textului sunt mai ales euristice ("Dincolo de text", "În loc de sfârşit"...); într-un pizzicato cultural sunt presărate nume şi imagini ale pictorilor, sculptorilor din diverse epoci şi curente, dar care sunt din "familia jocului". De pildă, pictura lui Brugel devine complementara textului **Gargantua şi Pantagruel** de Francois Rabelais, aşa cum propune olandezul Johan Huizinga în eseul **Homo ludens**. Dispar, astfel, meridianele geografice şi cadranele ceasului şi rămâne, statuar de trecerea prin cronotopul "Joc", fenomenul cultural (care e jocul). Viziunea este fascinanta, dar depăşeşte cu mult nivelul unor profiluri reale (chimie - biologie)! Aici, alegerea manualului tip Humanitas s-a dovedit neinspirata. Mesajul este ciopârţit de întrebari secundare, iar raspunsurile monosilabice date de elevi anuleaza orice deschidere a textului. Elevul obişnuit cu reproducerea fidela a textului sau cu un comentariu, eventual însuşit şi repetat papagaliceşte, este deziluzionat în faţa întrebarilor de felul: "Precizaţi care dintre următoarele posibilităţi vi se par adecvate: *să minţim ce-am ştiut şi să povestim ce nu ştim;

* să minţim ce nu ştim şi să povestim ce-am ştiut;

* sa minţim ce-am ştiut şi sa povestim ce nu ştim şi să minţim ce nu ştiam şi sa povestim ce-am ştiut." (Extras din manualul Humanitas).

Predând la o astfel de clasa, într-un liceu de prestigiu al oraşului Piatra Neamţ, am trait cu stupoare o clipa de retrospectiva, când impresia finala dupa ore de truda euristica asupra elevului a fost "la ora de româna vorbim, ne jucam şi ne amintim de jocurile din copilarie"... Fără comentarii! Fara a consimţi ca e o "nostalgica viziune" - cum transcează Caracuda, se impune un manual mai comod, dispunând de "oferte" de interpretare, elevul fiind obişnuit "să înveţe". Deci, potrivit cu aceasta disponibilitate a elevilor înzestraţi cu mai puţina imaginaţie, este manualul Editurii All.

Mai important decât orgoliul interpretarii originale este ca elevul să iasă din muţenie, sa comunice, la început primind "oferte de interpretare" sau, cum le numeşte Umberto Eco, "istoria interpretarilor", dupa care s-ar putea adauga şi opinii personale.

Introducerea (ne)iniţiatului elev în câmpul semantic - analogic al textului înainte ca el sa dispuna de un instrument (din sfera teoriei literaturii, stilisticii) seamana cu o dibuire cu ochii închişi într-o lume noua, lumea operei sau citându-l pe Eco (Limitele interpretarii) "e o periculoasa erezie a timpului nostru".

Caci orice text este un organism, o structura deschisa, odata produs e posibil să-l faci sa spuna multe lucruri, dar e cu neputinţa să-l faci să spună ceea ce el nu spune. Atitudinea subiectiva, preconceputa a cititorului, numita de Eco "idola" poate cauza imprecizie prin ignorarea convenţiilor (idolatori), stabileşte relaţii care, de fapt, nu exista (idola tribus) sau deformeaza invalidând orice aserţiune contrara (idola specus). Interpretarea pertinentă ia în seama intenţia autorului şi intenţia operei, existenţa unor componente privind limba ca factor social (cu ansamblul ei de reguli), dar şi patrimoniul cultural (incluzând istoria interpretarilor precedente ale textului). Între inaccesibila intenţie a autorului şi discutabila intenţie a cititorului exista intenţia transparenta a textului care respinge interpretarile ce infirma integralitatea şi coerenţa textului (aici, credem, intervine profesorul) care îl dirijeaza pe elev spre semnificatul operei.

* Atitudinea e una tranşanta, depaşind timpul în trecut şi prezent, tot ceea ce înseamna ordine, disciplină, program fiind aglutinat asimilat de termenul "ceauşism". Cuvântul "uniforma" a devenit alergizant în şcoli, nu admite nici un sinonim şi e sufocat de mozaicul pastelat al claselor, unde elevele sunt în competiţie a eleganţei cu profesoarele, unde defileaza indecent bluze largi, lungi, strâmte într-un uluitor haos. Zadarnic aratăm spre vechea civilizaţie engleza care are o democraţie de veacuri şi poate tocmai de aceea, ordinea este atât de rafinata. (Pesemne, caracuda murmura acum.)

* Mai curios, Caracuda se ridica împotriva Timpului. Daca acesta trece şi pentru iluştrii noştri profesori, vocea ridicata - negativista - polemica, loveşte nemeritat în discipolii care, cum sta în firea lucrurilor, vin la rând. Chiar epigoni fiind, dar formaţi de (înalţi) magiştri, voi putea ocupa cu cinste, daruire şi poate chiar cu stralucire posturile ramase - în mod legitim - vacante. Oricât de buni şi de preţioşi am fi, nu suntem de neînlocuit, timpul are grija sa ne înveţe mereu masura, dându-ne cu discreţie la o parte, pentru a face loc viitorului. Poate supararea dascalilor noştri (de preţ rar - azi pensionari) ar fi înblânzita daca şi-ar recunoaşte gloria în succesul discipolilor, aşa cum Parintele nu se întristeaza, ci lacrimeaza de fericire, când Fiul îl urmeaza cu demnitate, iar succesul fiului este suprema împlinire de parinte!...

VIAŢA ŞCOLII - VIAŢA SINDICATELOR

În noiembrie

Datoria către profesorii nemţeni a ajuns la 14 miliarde şi jumătate

Situaţia banilor restanţa la Legea salarizarii - 154- pentru profesorii nemţeni a ajuns în luna noiembrie la 14.215.000.000 lei, a declarat liderul nemţean al FSLI, prof. Florin Florescu. Suma a fost comunicata Guvernului miercuri, 3 noiembrie, la întrunirea naţionala a Colegiului Liderilor din federaţie, într-o informare prezentata de dl. Florescu: "Guvernul a solicitat federaţiei doua saptamini pentru negocieri, ca pîna la data de 23 noimebrie, cînd are loc un nou termen în procesul FSLI-Guvern sa se gaseasca o soluţie".

Colegiul liderilor a lasat la hotarîrea Consiliului naţional al federaţiei, precizarea etapelor de declanşare a conflictului de munca, conflict provocat, în primul rînd, de nerespectarea Legii 154, care stipuleaza salarii mai mari pentru profesori, în funcţie de grad didactic şi vechime.

Încă o perlă de-a lui Marga:

Cadrele didactice vor fi plătite după numărul de elevi

**** dacă nu se modifică ordonanţa, profesorii şi învăţătorii de la ţară rămîn fără pîine***

O noua reglementare O.G.138- da unda verde nemulţumirii dascalilor: potrivit proiectului de buget pe anul 2000, cadrele didactice din învaţamîntul preuniversitar vor fi platite în funcţie de numarul de elevi.

"Poate sa rezulte din asta, declara liderul FSLI Neamţ Florin Florescu, faptul ca, daca în clasa sînt 7 elevi, profesorul va fi platit în funcţie de 7 elevi. Or, este totuna şi daca predai la 7 elevi, şi daca predai la 30. Este acelaşi consum psihic".

La ultima deplasare de la Bucureşti, la sediul Federaţiei Sindicatelor Libere din Învaţamînt, liderii judeţeni au facut o interpelare la Comisia pentru Învaţamînt a Parlamentului; "Urmeaza sa se pronunţe şi Guvernul asupra modificarii acestei ordonanţe. La ţara, unde sînt puţini elevi, dar profesorii fac naveta, ordonanţa ar lovi cel mai tare". Daca nu se modifica, însa, începînd din 2000, pe dascali îi aşteapta o noua bucurie...

Remeş atacă din nou:

Inspectoratul Şcolar Neamţ- singurul acuzat de fraudă

**** ministrul finanţelor şi-a reînnoit acuzele: bani prea mulţi pentru profesorii de la sate***

Inspectoratul Şcolar şi filiala FSLI Neamţ au reanalizat pe data de 17 noiembrie situaţia financiara pe sectorul "spor de izolare", situaţie pentru care ISJ a fost acuzat de ministrul Decebal Traian Remeş de frauda. "Remeş a acuzat din nou Inspectoratul Şcolar Neamţ ca ar fi dat bani mai mult decît necesarul sporului de izolare profesorilor de la sate", a declarat prof. Florin Florescu, lider FSLI Neamţ care a precizat ca Neamţul este singurul judeţ din ţara care a bagat mîna în buget mai mult decît trebuia.

Din cei 7000 de profesori calificaţi în Neamţ, beneficiaza de spor de izolare 3008, palfonul maxim de spor ajungînd la 67% din salariu.

"Nu exista nici o greşeala în acordarea acestui spor, ministrul Remeş însuşi a fost de acord cu lista propusa iniţial şi publicata în Monitorul oficial al României. A nominalizat doar Neamţul, deşi sînt mai multe judeţe care beneficiaza de acest spor, de exemplu Alba şi Clujul", a mai spus dl Florescu.

Urmare a atacurilor ministrului de finanţe, Inspectoratul Şcolar Neamţ a trimis o analiza din care reiese ca lista iniţiala şi fondurile alocate au fost legale, şi ca, în întocmirea situaţiei sporului de rural nu a fost comisa nici o greşeala. "Remeş mai degraba ar vedea de declaraţia lui, potrivitcareia a recunoscut ca nu mai are bani pentru salariile profesorilor pe noiembrie şi decembrie", a mai spus liderul FSLI. Ministrul Finanţelor a recunoscut ca este în incapacitate de plata pentru ultimele doua luni ale anului la sectorul învaţamînt, dar îl preocupa faptul ca profesorii nemţeni îndreptaţiţi sa beneficieze de sporul de izolare, iau aceşti bani, potrivit legii.

La procesul din 23 noiembrie cu profesorii

Guvernul a dat din umeri:

"Am fi plătit, dar n-am avut lege..."

**** în replică, la Consiliul naţional al FSLI, preuniversitarii încearcă umenirea cu greva generală alături de universitari***

Cel de al doilea termen în procesul Guvern- FSLI(organizaţie în care sînt cuprinse şi cadrele didactice din învaţamîntul nemţean), s-a consumat marţi, 23 noiembrie, la Curtea Suprema de Justiţie. Cauza procesului- restanţa la plata legii 154 catre personalul din învaţamînt. "Reprezentanţii Guvernului au înaintat completului de judecata un material potrivit caruia, legea 154 a aparut dupa legea bugetului şi deci nu aveau cum sa plateasca. În replica, reprezentantul FSLI a specificat ca dupa apariţa legii 154 s-a facut o rectificare de buget care n-a ţinut cont de dispoziţiile acestei legi, dispoziţii portivit carora profesorii ar fi trebuit sa-şi ia salariile majorate. Am declarat Guvernul în incapacitate de plata şi am cerut demiterea lui", a declarat liderul FSLI Neamţ Florin Florescu.

Dupa scurgerea celui de al doilea temen în procesul cu Guvernul, FSLI-aripa preuniveristara, coace de o greva generala, care sa coincida cu revendicarile universitarilor. Prezent miine la Bucureşti, dl. Florescu va purta mesajul cadrelor didactice din Neamţ- judeţ nominalizat de ministrul Finanţelor- Decebal Remeş- nu pentru majorari, ci pentru diminuarea veniturilor profesorilor din rural. Mitingurile de protest din învaţamînt, care vor deschide seria revendicarilor sindicale, vor avea loc în judeţe între 15 şi 22 decembrie, iar la Bucureşti, în ziua de 22 decembrie.

Mariana AGHEORGHESEI

Vremuri şi oameni

Se duc duc nu se mai întorc. Trist, dar adevărat.

S-au dus 25 de ani de cînd în Dărmăneşti îşi deschidea porţile o nouă unitate de învăţămînt pentru copiii acestui cartier.

Amintirile sînt vii, calde pentru cel care a luptat pînă la sacrificiu ca acest obiectiv să prindă viaţă atunci, în 1974, domnul profesor Vasile Bordeianu.

Atunci şi nu mai tîrziu, căci ar fi fost prea tîrziu peste doi-trei ani.

Situaţia celui aflat în teribila luptă cu problematica de atunci este prea complexă ca s-o putem aborda aici, merită o prezentare aparte.

Se anticipa un program de munca dur, ce trebuia parcurs de toţi cei 57 de oameni care-şi începeau activitatea atunci.

Ei au învins oboseala fizică prin muncă şi pe cea psihică supunîndu-şi mintea la un exerciţiu permanent.

Au avut un ţel căruia i-au subordonat toate capacităţile. Prin acest ţel şi-au justificat existenţa.

Dar pentru o aşa călătorie, îţi trebuie un ghid, te poţi rătăci.

Iată-i pe cei care au condus destinele şcolii în cei 25 de ani:

1. *Bordeianu Vasile: 1974-1977*
2. Ştefan Ioan: 1974-1975; 1980-1984
3. Patriche Paula: 1977-1979; 1989-1990
4. Tătaru Matei: 1979-1980
5. Alupului-Rus Marta: 1980-1988
6. Ciobanu Niculina: 1980-1984
7. Costeniuc Mircea: 1984-1986
8. Grigorescu Gheorghe: 1988-1997
9. Năstase Gheorghe: 1986-1989; 1990-1991; 1997-1998
10. Simion Ion: 1987-1988
11. Apeşcăriţei Elena: 1984-1990
12. Suman Aurica: 1990-1993
13. Magdalina Dan: 1994-1997; 1997-1998

Tot ceea ce au întreprins aceşti oameni a fost condus de motivaţie. rezultatul muncii: 24 de săli de clasă, trei laboratoare, o bibliotecă, ateliere şcoală, sală de sport, cabinete medicale, săli pentru material didactic.

Dascălii care au poposit aici au dăruit cîte o frîntură din sufletul lor, contribuind cu pricepere şi artă de ziditor să dea farmec şi sens copilăriei, să scoată în lumină şi soare generaţii de elevi.

Îndrăgind sportul şi matematica, desenul şi limba română, muzica şi fizica, lucrul manual şi istoria, elevii au ajuns la capătul unor drumuri aşteptaţi de premii la olimpiade, întreceri sportive, concursuri artistice, examene de admitere.

Ne-am propus să scoatem la lumină cîteva trepte din istoria şcolii, pentru a fi convinşi cu toţii, elevi, părinţi, profesori, că avem această istorie şi că ea trebuie continuată, fiind, deopotrivă, o privire înapoi şi una înainte.

Sperăm ca această sărbătoare va deveni, cu anii, o tradiţie.

Prof. Vali Fartuşnic

Rememorări pedagogice nemţene

Luna noiembrie

■ Noiembrie 1860, s-a mutat Preparandia (şcoală de învăţători) de la Ismail la Piatra (Neamţ).

■ 1/1895, se naşte Tg. Neamţ, învăţătorul-scriitor Mihai D. Stamate, autor a zeci de volume de poezie, proză şi teatru.

■ 1/1919, se înfiinţează, la Hangu, Gimnaziul mixt, director Gavriil Galinescu.

■ 1/1930, se inaugurează noul local al Şcolii primare de băieţi din Piatra Neamţ, azi Muzeul de Artă.

■ 3/1919, se înfiinţează Şcoala Normală de Învăţătoare din Piatra Neamţ, directoare Eugenia Popovici, profesoară de limba română.

■ 3/1917, moare la Piatra Neamţ preotul, profesorul, arheologul, cărturarul C. Matasă (n. la Hociungi - Hangu, 1878), întemeietorul Muzeului de Istorie din Piatra Neamţ (1934).

■ 13/1960, moare la Piatra Neamţ cărturarul - academician G.T. Kirileanu, sprijinitor al învăţamântului nemţean, donatorul (1956) al Bibliotecii documentare, utilă azi elevilor şi studenţilor din Piatra Neamţ.

■ 15/1845, se naşte la Ghindăoani filosoful pedagog Vasile Conta, reformator în învăţământ, unul din ctitorii învăţământului românesc modern.

■ 15/1912, se deschide Şcoala Normală de Băieţi "Gh. Asachi" din Piatra Neamţ, director Panaite Popovici.

■ 15/1918, s-a înfiinţat Şcoala pregatitoare de fete "Ion Creangă", la Humuleşti, directoare Valeria Grimm.

■ 21/1852, se naşte la Săvineşti dr. Al.N. Vitzu, profesor la Facultatea de Medicină din Bucureşti, academician, întemeietorul primului Institut de Fiziologie din România.

■ 22/1901, moare la Bucureşti V.A. Urechiă, primul istoric al învăţământului românesc, unul dintre ctitorii învăţământului modern (n. la Piatra Neamţ, 15.02.1834).

■ 26/1937, moare, într-o clinică din Cluj, profesorul de pedagogie Ioan Drăgan (n. Hoiseşti, 15.02.1886), autorul lucrării "Duşmanul nostru, copilul" (1929), foarte actuală acum.

■ 27/1869, se înfiinţează la Piatra Neamţ "Gimnaziul comunal", director Calistrat Hogaş, devenit în 1897 Liceul Petru Rareş, cu localul inaugurat în noiembrie 1892.

■ 28/1893, apare primul număr al revistei "Viaţa", sub redacţia nemţeanului V.A. Urechiă şi a lui Al. Vlahuţa.

■ 29/1959, moare la Cut - Dumbrava Roşie preotul profesor de teologie la Cernăuţi şi la Tg. Neamţ, Vasile Gheorghiu.

■ 30/1941, moare pedagogul V. Petrovanu (n. la Trifeşti, 26.05.1887), creatorul, împreună cu I.D. Ştefănescu, a Casei memoriale Al. Vlahuţa de la Agapia.

Profesor Traian CICOARE

■ APOSTOLUL - *revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ, Casei Corpului Didactic şi Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ.*

■ FONDATORI: *C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail. M. Avădanei (noiembrie, 1934)*

■ CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE: *Florin FLORESCU, director; membri: Dumitriţa VASILCA, Gheorghe AMAICEI*

■ Redactor şef: *Mircea ZAHARIA;* redactor şef adj.: *Ştefan CORNEANU* ■ *Caricaturi: Mihail Sorin GAIDĂU* ■ *Tiparul SC 5 AT SRL P. Neamţ*

Casa Corpului Didactic, str. Petru Rareş nr. 24, tel: 223885; fax: 225332, Piatra Neamţ.

PREŢUL 2.000 LEI